

<http://gunturk.tk/>

سوزوان

يازى و زيبا داستايدن قوشيق نمونه لرى
(افغانستان اوزبيكلرى نينگ بد يعى آغزه كى ايجاديدن)

يازيب آلوچى و شرگه تيارلاوچى
داکتر فيض الله ايماق

حاجى عبد الجليل رشيد زاده سمرقندى
همتى و حاميليكيدنه چاپ ايتيلدى
مهتم: نذير احمد ظفر
تاشكند - اوزبيكستان
۲۰۰۳ - بيل

کتاب نينگ نامى: سوزوان

کتاب موضوعى:

افغانستان اوزبيكلرى نينگ بد يعى آغزه كى ايجاديدن
يازيب آلوچى و شرگه تيارلاوچى: داکتر فيض الله ايماق
ناشر و حامى: حاجى عبد الجليل رشيدزاده سمرقندى
چاپخانه: "زر قلم"

صحيفه لاوچى: نادر جان غياثوف

رسام: م. عادل

مهتم: نذير احمد ظفر

چاپ: ۱۳۸۲ = ۲۰۰۳ - بيل

تيراژ: ۱۰۰۰

منت دارچیلیک

خلق آغزه کی ایجادی، معنوی میراثیمیز نمونه لریدن بیریدیر. شونینگ اوچون هم بونده ی دُرَدانه اثرلرنی توپله ش واونی خلقه بیتمکزیش، خیرلی عملردن دیر.

مین "سوزوان قوشیقلمی" کتابی نی نشردن چیقه ریشیده، مادی جهتنن قوشه ب - قووتله گن محترم حاجی عبد الجلیل رشیدزاده سمرقندی جنابلیگه اوز منت دارچیلیگیم نی اظهار ایته من.

داکتر فیض الله ایماق

پروفیسر احمدجان قران بیکوف

فیلولوگیه فنلری دوکتوری، تاشکند دولت شرق شناسلیک انستیتوتی نینگ ایران - افغان فیلولوگیه کافیده سی مدیری.

سوزوان قوشیقلمی حقیقه تقریظ

هر بیر خلق نینگ آغزه کی ایجاد نمونه لری، اوشه خلق نینگ عصر دوامیده یره تگن مدنی میراثیدیر. بو آغزه کی ایجاد نمونه لری، عادتده اوشه ملت نینگ وکیللری یشه بیگن کتته بیر حدودده ترقلگن بولیب، اولرنی توپله ب اعلان قیلیش خلق آغزه کی ایجادی نینگ جانکویارلری و فولکلور شناس عالملمی تامانیدن عمل گه آشیرله دی. داکتر ایماق انه شو جانکویار فولکلور شناس عالملمی سیره سیگه منسوب. او یاشلیگیدناق خلق آغزه کی ایجادیگه قیزیق، اولرنی توپله شگن.

ف.ایماق نینگ 20 ییل مدنده توپله گن خلق ایجادی نمونه لری 1980 نچی ییل "خلق دردانه لری" نامی آستیده دری ترجمه سی بیلن بیرگه کابله نشر ایتتیریلگن. او 1986 نچی ییل "افغانستان اوزبیکلری نینگ خلق قوشیقلمی" موضوع سیده نامزدلیک علمی ایشینی حمایه قیلدی.

ایماق کابله باسیلیب چیققن "خلق دردانه لری" مجموعه سینی بعضی بیر ینگی قوشیقلمی بیلن تولدیرگن حالده، کریل خطنگه اوزگرتیریب اوشه نام "خلق دردانه لری" عنوانی آستیده غفور غلام نشریاتیده تاشکند ده چاپ ایتتیردی. مذکور اثرده یازی و زیبا داستانیکه منسوب (سوزوان) قوشیقلمی هم اورین الگن ایدی. داکتر ایماق بو سوزوان لرنی ینه ینگی تورلرنی توپله ب "سوزوان" نامی بیلن عرب الفباییده افغانستان اوزبیکلری اوچون چاپ ایتیش گه موجه گن. بیژنینگ نظریمیزده بو کتاب 23 ییل اوریش دن ایندی آزاد بولگن معنوی جهتنن قشاقشگن خلق اوچون چاپ ایتیلسه عین مدعا بولور ایدی، چونکه اونده خلق نینگ اینک یوکسک آرزو-ارمانلری، اوز عکسینی تاپگن.

سوز باشی اورنیده

محبت اسپریگه آلنگن کونگل لر عاشقانه ترانه و دلنی اورته گوجی خیرگاهی لرنی ایشیتگنده هجران اوتیده شکسته بولگن قلبیکه ملهم تاپگندیک بوله دی. هر بیر دیلدن و تیلدن قوشیق بنگره بدی. مذکور ترانه لر ایسه وطن نینگ هر گوشه سیدن هر بیر قیشلاغیدن، ده له لردن قولاقچه چه لینه دی. هجر اوتیده کویگن عاشق یوره گینن آتلیب چیققن بونده ی ترانه لر ماوی آسمان و ایگین زارلرنی ینه ده هم مقنونکار قیله دی. هر بیر تیلدن تره لگن خلق تیرمه لری، دوبیت لر یعنی عاشقانه تورتلیکلر بی پایان وادیده عشق یولیده کویگنلرنی شکسته بولگن هر بیر قلبگه بییتب باره دی و اولر حقیقه کی ایرتک و حکایه لر یوره کدن یوره کگه، نسل دن نسل گه اوتیب کیله دی. عزیز کتابخوانلر!

قولینگیزده کی اوشبو موجز گینه مجموعه خلق آغزه کی ایجادیگه کی تورتلیکلردن عبارت بولیب، عادی خلق اونی "یازی و زیبا" یعنی ایکی شکسته قلب نینگ صاف محبتی نی ترنم ایتوچی عاشق و معشوق لر صفتیده بیله دیلر. "یازی و زیبا" نینگ هیجانلی عشقی داستانی (سبز من) یا که (سوزوان) نامی بیلن آته له دی. "سیاه موی و جلالی"، "وامق و عنرا"، "ایلی و مجنون"، "رومیو و زولیت" و باشقه عاشقانه داستانلر سینگه ری قاریاب، جوزجان، سرپل و باشقه ترکی زبان ولایت خلقلری نینگ باش و قری سی، ایرکگ و عالی نینگ دلیدن جای الگن. مذکور داستان تورتلیکلری نمونه لری کویراق خاتین قیزلرنینگ قالین توقیشی، کشته چیلیک و تیکوچیلیک بیلن شغلنگن وقتلر و سومه لک پیشیریش و باورچاق تارتیش جریانیده آیتله دی.

مملکت نینگ اوزبیکلر استقامت قیلوچی منطقه لریدن فولکلور شناس عالم داکتر فیض الله ایماق تامانیدن یازیب آلنگن خلق آغزه کی ایجادی نینگ دردانه لری یعنی مقالر "ضرب المثللر"، ایرتکلر، داستانلر، باله لر قوشیقلمی و اویین لری و تاپیشماقلر نینگ آیریملری افغانستان مدنیت وزیرلیگی طرفیدن 1359 ییلی (1980 - عیسوی) ده "خلق دردانه لری" نامی آستیده علیحه کتاب حالیده نشر ایتیلگن.

اوشبو قولینگیزده کی کتابده ایسه، "یازی و زیبا" داستانی نینگ تورتلکلی کتابخوانلرگه حواله قیلینه دی. بو کتاب ده افغانستان لیک ایکی سیووچی قلب نینگ یعنی عاشق-معشوق لرنینگ شادلیک و قیغولرنی، محبت آرقه سیدن تارتگن عذاب عقوبتلری، هجران و فراقلری، صاف محبتی و اوز محبتلر یگه ایریشه آله گن ایکی سیووچی دلنی اوز شیرین جانلرنی قربان قیلگنلری یارتیب بیریلگن.

بو کتابی چاپ ایتیشده افغانستان ليک ملی تاجر محترم حاجی عبد الجلیل رشیدزاده سمرقندی نینگ مالی پاردمی تحسین گه لایقیدیر. بو وطنداشیمیز نینگ ادبیاتیمیز نینگ، فولکلور و آغزه کی ایجادی میز نینگ رواجلنتریشده اولکن حصه لر قوشیشیگه امین میز. کورستگن همنلریگه و کیلگوسی ایشلریگه موفقیتر تیله ب قاله میز.

خلق آغزه کی ایجادینی توپله ب کتاب حالیکه کیلتیرگن فولکلورشناس عالم فیض الله ایماق گه ایسه بوندن کیببگی ایجادی ایشلریگه املر تیله ب قاله میز.

و السلام و علیکم و رحمت الله و برکات.

نذیر احمد (ظفر)

بسم الله الرحمن الرحيم

وقتیکه دلای باخته مونس ترانه های عاشقانه میشود و زمزمه شاعرانه بر درد مندان هجران مرحم میگذارد، ازد لی شوری بیاه میخیزد و ازهر زبانی سرودی.

از هر هکده و مزرعه این ترانه ها بگوش میرسد.

ترانه های که از سینه های سوزان و تب آلود سر میکشد و تاملرعه آسمان کیود نقش میندد.

در وادی نا محدود دو بیته های عاشقانه و عامیانه هر دلی، به دلبا خته متوصل می شودکه حکایت آنان سینه به سینه و نسل به نسل به ما می رسد.

خوانندهگن ارجمند!

این مجموعه کو چکی که تحت مطالعه شما قرار دارد، دو بیته های یست که مردم عوام آنرا به "یازی و زیبا" دو عاشق دلبا خته نسبت میدهند. داستان هیجان انگیز "یازی و زیبا" که بنام "سبز من" یا "سوزان" است همانند داستان های "سیاه موی و جلالی"، "وامق و عنرا"، "الیلی و مجنون" و غیره در اذهان پیر و جوان، زن و مرد ولایات فاریاب، سرپل، جوزجان و بعضی از ولایات دیگر ترکی زبان نقش بسته و اثراتی بجا گذاشته است.

این دو بیته های عموماً توسط زنان و دختران در وقت بافتن قالین و گلیم، پختن سمنک، سوزن دوزی، آرد کردن غله توسط دستاس، خیاطی و خامک دوزی خوانده می شود.

قسمتی از این دو بیته های توسط دانشمند گرامی و فولکلور شناس مشهور کشور محترم داکتر فیض الله ایماق در پهلوی سا پر آثار فولکلوریک و ادبیات شفا هی مردم اوزبیک زبان افغانستان چون انواع سرود ها، داستان ها، قصه ها، سرود و بازی های اطفال، ضرب المثل ها، چستان ها و غیره در سال های گذشته از مناطق اوزبیک نشین کشور عزیز ما افغانستان جمع آوری و در مجموعه بنام "دردانه های خلق" که از طرف وزارت اطلاعات و کلتور وقت در سال 1359 در کابل به چاپ رسید، گنجا نیده شده بود. و جای افتخار است که این دو بیته های امروز به قطع گسترده تر و به شکل کتاب جداگانه تحت عنوان "سبز من" اقبال چاپ یافته است.

این دو بیته های بیبا نگر سرور و شادی، غم و اندوه، رنج و زحمت، هجران و فراق، محبت و صمیمیت، اخلاص و اعتماد دو محبوب دلبا خته که در ولایات شمالی افغانستان چشم بد نیا گشوده و در راه نیل به آرزو های خود جان شیرین خود را از دست داده اند، می باشد.

چاپ این کتاب در این مقطع زمانی توسط یک تن از تاجران ملی افغانستان نما ینگر فرهنگ دوستی مردم شریف ما ست.

این کتاب که به همت مالی الحاج عبد الجلیل رشیدزاده به زیور طبع آراسته شده خود گواه روشن بر حفظ و احترام فولکلور در جامعه ما می باشد.

ما این کار فرهنگی محترم رشید زاده را به دیدگان قدر مینگریم و برای جناب شان اجر بیکران و توا نا بی همیشه گی در رشد و ارتقا خدمات فرهنگی خوا ها نیم. و برای داکتر ایماق در جمع آوری و طبع چنین آثار گرانبها موفقیتهای مزید آرزو می نمایم.

و السلام و علیکم و رحمت الله و برکات.

نذیر احمد (ظفر)

خلق محبت نامه سی

افغانستانده یشه دیدگن اوزبیک لرنینگ نقل قیلش لریجه ، یازی اسملی عاشق، فاریاب ولایتیگه قره شلی المار قیشلاغیده دنیاگه کیلگن . او زیبا دیگن قیزگه عاشق بولیب ، یار هجریده مجنون دیک شعرلر توفیب یورگن. یازی و زیبا گه نسبت بیریله دیگن عشقی شعرلر حاضرچه خلق خاطره سیده "سبز من" یا که "سوزان" قوشیقلری نامی بیلن سفلماقده. کوچیلک بولیب قالین ، گیلیم توفیلگنده، نوروز کونلری سومه لک پیشیریلگنده، چرخ بیگیریلگنده و یاورچاق تارتیلگن پیتلریده و باشقه تورلی یغینلرده خاتین - قیزلر بو لیریک قوشیقلرنی اوزبیکه خاص دلربا کوی بیلن ایته دیلر.

روایت ایتیش لریجه ، زیبا فاریاب ولایتی ده گی گلجان صباد قیشلاغیده توغیلگن ایمیش. اونینگ آته سی قیچاقلیک ملا آرتیق بولگن ایکن. عاشق ومعسوفه قبیله لری اورته سیده ازلدن ماجرالر موجود بولگه نی طفیلی یازی بیلن زیبا بیر بیرلری نینگ وصاللریگه بییتشه آله بد یلر. یازی زیبانینگ هجری گه برداش بیره آله ی اوزینی اولدیره دی. او غوره بی یقینیده گی المار قیشلاغی قبرستانیگه د فن قیلینه دی. زیبا یازی نینگ هلاک بولگه نیدن خبر تاپیب، بیر نیچته دوگانه لری بیلن سیوکی سی نینگ مزارینی زیارت قیلگه نی باره دی. قیزلر قیتیشه یاتگه نیده ، زیبا دوگانه لریگه : "بیر پای کاوشیم قبرستان یانیده قالیدی" ، - دیب بهانه قیلیب ، آرتیگه قیته دی وکنته تاشنی باشیگه اوریب اوزینی هلاک قیله دی.

یازی بیلن زیبا روایتیده قیزنی عمکی سی نینگ اوغلی هم بخشی کوریشلیگی حکایه قیلینه دی ، فاجعه دن خبر تاپگن بیگیته هم: "مینی زیبا بیلن یازی قبرلری نینگ اورته سیگه کومینگلر" ، - دیب وصیت قیلیب، اوزینی اولدیره دی.

اوزبیکستان ده هم یازی بیلن زیبا محبتی حقیده حکایه قیلوچی بیر نیچه واریانت لرگه ایگه لیرا-ایبیک داستان نینگ بارلیگی قید ایتیلگن. خصوصاً ، 1962 بیله "یاش گواردی" نشریاتی "یازی بیلن زیبا" نامی بیلن فیلاولگیه فنلری نامزادی آخوند جان صابروف تیارله گن داستان نی نشر ایتگن ایدی. داستان نینگ سوز باشی سیده اثر بیرینچی مرته 1925 بیله ر. مؤمن اوف تمانیدن اوچ قورغان ده گی پایتاق قیشلاغیدن یازیب آلینگن لیگی ، کیببچه لیک فولکلور شناس عالمر م. علویه و م. افضل اوف لر ابریم پرچه لرنی جمهوریت

نینګ شهر سبز ، کتاب، چراغی، دهنو ناحیه لریدن یازیب آلګن لیکلری حقیقه معلومات بیرله دی. عالم لر یازیب آلینګن داستان 19 واریانته اېکه بولیب ، اوده واقعه لر معلوم سوژیت چیز یغی آرقه لی باغله نه دی. کمبل ییګیت یازی نی زیبا نینګ آته سی پانده بای اونی الده ب ایشله ته دی، اما قیزی نی اونګه بیرمه یدی. ایکی سیویشګن لر اوز بخت لری اوچون کوره شه دیلر. اولر پانده بای دن هم ، اوشه بیر نینګ پادشاه سی عبد الله خان دن هم اوستین چیقه دیلر و مراد مقصد لریګه بیته دیلر.

افغانستانده یشاوجی اوز بیکلر ایجاده گی یازی و زیبا نامی بیلن علاقه دار اثرلر ایسه اولاً ژانر جهتن "یازی بیلن زیبا" داستانیډن فرق قیله دی. اگر داستانه سیویشګن لر سرګدشتی بیلن باغلیق واقعه لر حکایه قیلینسه ، افغانستان لیک اوز بیکلر نینګ ایجادی ده گی "سبز من" قوشیقلری فقط لیریګ شعری پرچه لردن عبارت. قوشیق لرنی معلوم بیر ترتیب ده جایله ش ممکن ایمسلیگی سیز یله دی. شونینګ اوچون هم بیز قوشیقلرنی توپله ب، باشله نیش حرفیګه بناء الفبا اساسیده ترتیب لشتیردیک.

البته، قشقه دریا، سرخان دریا ولایتیده سقله نیب قالګن "یازی بیلن زیبا" داستانی افغانستان اوز بیکلری نینګ "سوزوان" ("سبز من") قوشیقلری ورته سیده تاریخی بقینلیک سیز یله دی. داستان ده گی ایریم لیریګ پرچه لر نینګ مضمونی، قافیه له نیشی ، توزیلیشی قوشیق نمونه لریګه اوخسه ب کپته دی. شونینګ اوچون هم افغانستانده و اوز بیکلر نینګ ایجادی یشاوجی اوز بیکلر نینګ آغزه کی ایجادی نی مکمل تیکشیریش ایریم مهم خلاصه ګه کیلیش امکانینی بیره دی، دیګن فکده میز.

افغانستانده یشاوجی اوز بیکلر کویله ګن قوشیقلر ده عاشق و معشوق نینګ یوره ک ددی و المی عکس ایتنګ. اما اولر نینګ همه سینی هم فقط عشقی یونالیش ده گی لیریګ شعرلر صفتیده قبول قیلیش توغری ایس. خلق تمانیدن یره تیلګن، بعضاً یازی بیلن زیبا ورته سیده گی مناسبته علاقه سی یوق تور تلیکلر هم شو تور کومدن اورین آلګن حاللر اوچریدی. خصوصاً "سبز من" قوشیقلری آره سیده توی ، عزا مراسملریده ، حتی عادی دم الیش فرصتلریده آیتله دیګن قوشیقلر بار. اولر نینګ قه ی طرزده مذ کور تور کومدن اورین آلګه نینی ایضاحله ش مشکل ایس. سوز وان قوشیقلرنی کویله ګن قوشیقلر کیزی کیلګنده ینگی تور تلیکلر هم یره تګن لر و کویله یاتګن قوشیقلر ګه قوشیب اجرا ایتنګلر. کیینچه لیک بو ینگی تور تلیکلر سوزوان تور کومیدن مهم اورین ایګله ب قالګن. سوز وان لر عموماً اعیال لر، خاتین-قیزلر تمانیدن آیتله دی.

افغانستان اوز بیکلری تمانیدن آیتله دیګن قوشیقلر توری خیلمه-خیل بولیب، بو قوشیقلر غزل، بیت، نقش، یاریار، اولن، نای- نای ، توره و باشقچه ناملر بیلن معلوم و مشهوردیر. و سبز من قوشیقلرنی ایسه یازی و زیباګه نسبت بیرګنلر.

سبز من قوشیقلری نینګ یارقین خصوصیتلریدن بیرری اولرده یازی بیلن زیبا اسملری نینګ قپته-قپته تکرار له نیشی دیر. تینګلاوچیلر ده بو قوشیقلر ایکی سیویشګنلر نینګ اوزیګه خاص دیالوګیدن باګه محبت موضوعیده گی آیتیشولردن عبارت، دیګن توشینچه حاصل قیله دی. اولر نینګ ایریم لریده عاشق و معشوق اوزاق دوام ایتنګن ایبریلکدن سونګ اوچره شیش اشتیاقیده ایکن لیکلری کویله نه دی:

چولده کورد یم چول بوری نینګ اویینی،
ساغینیم یازی جان نینګ اوزینی.
ساغینسم - ساغینمه سم ایرته کیلر ،
سولګین آلیب سوپیره ی آق یولینی.

هر بیر قوشیق ایتوجی شخص اوزینی یازی باګه زیبا اورنیده تصور قیلګن لیریګ هم قوشیقلر مضمونیدن سیز یلیب توره دی. قیزیغی شونده که ، قوشیق توقیاتګن خلق شاعرلری اوز ناملری نینګ یاشیرین قالیشینى افضل کورګنلر و اوز حیاتلرنی روایت قهرمانلری نینګ تقدیری بیلن تینګ قویګنلر. اوتمیش روایتیده گی اساسی قهرمان یازی نینګ اوز سیویکلی سیدن واز کیچیشی مطلقاً ممکن بولمه ګن حادثه ایګه نینی انیق بولګه نی حالده، ایریم تور تلیکلر ده و فاسیزلیک حقیقه عهد و پیمان نینګ بوزیلیشی حقیقه حکایه قیلینه دی:

دروازنګیز درواز مګه باقه دی،
اورته سیدن آب زمزم آقه دی.
آب زمزم سوویدن ایچګن یازی،
خاتین آلیب زیبا دن کیچګن یازی.

معلوم بوله دی که، اوز سیویکلریدن اجره لګن معشوقه لر ایبریلک درد لرنی قوشیقلر ده عکس آیتتیریشګه اورینګن لر. سبز من قوشیقلری اوزی نینګ موضوع دایره سیګه خلق آره سیده کینګ تر قلګن لیریګ تور تلیکلرنی هم قمره ب آله دی. بونده ی پرچه لرده عادی محتکش ییګیت باګه قیز نینګ حیاتی حقیقه گی ایچکی حس - توغولری عکس آیته دی. استعدادلی یاشلر طبیعت واقعه حادثه لری بیلن انسان حیاتیده گی مشترک نقطه لرنی تاپیشګه و بدیعی گوزه ل شعرلر ده عکس آیتتیریشګه حرکت قیله دی. بو مقصدنی عملګه آشیریشده آنه طبیعت ده گی دریا و تاغ، آت و نار تویه لر، قلدیر غاچ و طوطی قوشلردن زیرک لیک بیلن فایده له نه دیلر:

دریا نینګ نر یاغیدن سو کیله دی،
سو بیلن ایکی اوردک تینګ کیله دی.
اوردګه اوردک مناسب، غاز ګه غاز،
ییګیت ګه قلیغ مناسب، قیز ګه ناز.

خلق آغزه کی ایجادی ده گی اثرلر نینګ مهم خصوصیت لریدن بیرری اولرده اجتماعی حیات حقیقه گی فکر-ملاحظه لر نینګ عکس آیتتیریشده دیر. محتکش خلق نینګ ایجادیګه خاص لیریګ اثر لرده هم موجود شرایطن نالیش، اجتماعی تینګسبز لیک نی قاره له ش روحی یفقال سیز یلیب توره دی. سبز من قوشیقلر ده روایه ګه چیقنه ګن آرزولر پامال بولګن بخت حقیقه آیتلینګن قوشیقلر کم ایس:

آق گل ايديم ، قيزيل گل گه چند يلر ،
غريب باشيم بندي قيبليب ساتديلر ،
باريب ايتينگ انم مينن اتم گه ،
ميني ساتيب ، ني مراد گه بيند يلر .

خلص، سبز من قوشيفلري افغانستانده پشاوچي اوزبيكلر بديعي آغزه كي ايجادى نينگ عجائب نمونه لري دير . بو قوشيفلر فقط يازى و زيبا حقيده گينه ايمس، بل كه كيزى كيلگنده حيات گوزه ليلكلردن بهره آليب بيريد يگن، وقتيده آرزولر آغوشيده مست بولگن، شو بيلن بيرگه بعضيده موجود تورموش قيبينچيليك لر يدن عذابده قالگن، اما كيله چككه ايشانچ بيلن قره ش حسنى يوقاتمه گن يازيلر و زيبالر حقيده گي قوشيفلرد ير . اولرنى اوقيش كتابخوانگه ذوقلى دقيقه لر انعام ايتده دى، ديگن اميد ده ميز .
داكتر فيض الله ايماق

سوزوانلر

آيت ديگنده آيتيب بيرمس مى ، كيشى
كيشيني قربانى بولمس مى ، كيشى .
آيت ديگنده آيتيب بيرسه رازينى ،
بيسنگ چاقيب بير بادامنى مغزينى ،
بيسنگ چاقيب بير بادامنى مغزينى ،
بيگيت بولسنگ كوتر ، قيز نينگ نازينى .

آيت ديگنده آيتيب بيرمس مى ، كيشى ،
بخشيني قربانى بولمس مى ، كيشى .
بخشى ني آغزى تيكنن پياله گه
اوخشه يدى سحر آچيلگن لاله گه .

آهسته-آهسته باره ميز ، گور باشيگه ،
قولاق سالينگ يازى جان ناليشيگه .
خدادن حكم بوليب ، ياريلسه گور ،
من توشسم يازى نينگ يانباشيگه .

آنه جانيم مافه دن نان اوزه تدى ،
سيور يارگه تخت روان توزه تدى .
خدا بيرسين بابا دهقان مالينى ،
سيور يارگه كوپ ساوغه لر اوزه تدى .

آي يوزينگه قاره زلفينگ قنغيراق ،
سينى درد ينگ منگه اورسين كيل بيراق .
من سيني : "ياريم" ديديم ، "جانيم" ، ديديم ،
مبارك قد ملرينگ قويگين بيراق .

آي يوزينك آي لرده بولسين ، دوگانم ،
تقديرينگ بايلرده بولسين ، دوگانم .
باي لرنينگ كتنه - كتنه قيرلري بار ،
ايشيگينگه چورى بولسين ، دوگانم .

آلتى آيليك چوپان ايد يم ، هاره من ،
شولكيچه ، قوللرنى ، هيده ب باره من .
خبر بيرينگ سيور ياريم اوزيگه ،
شولكيچه د يدار كورماقته باره من .

آلمه ديب قويد يم اياق زرداليگه ،
يار قره مس غريبلرنينگ حاليجه ،

يار قره سه غریبلرنینگ حالیکه ،
بوی اوخسر پسته نینگ نهالیکه .

آلمه د یب قویدیم ایاق زردالیگه ،
چیان چا قدی چیدالمه دیم درد یگه ،
هر علاج بار دیر ، چیان نینگ درد یگه ،
هیچ علاج یوقدیر جدالیک درد یگه .

آلمه د یب قویمه ایاق زردالیگه ،
اختیار بیرمنگ کیشی نینگ قولیکه .
اختیار بیرسنگ کیشی نینگ قولیکه ،
آسیرسن ظالم لر نینگ داریکه .

آلمه لر آقیب کیلر پوستی بیلن ،
آغینیم اوینه ب کیلر دوستی بیلن .
امبارینی تولدیرر طلا بیلن ،
قلپاغینی نیکه بین ، بسم الله بیلن .

آسماندرن یانغاق توشدی - ناهه سی یوق ،
یارانلر ، بو دنیا نینگ وفاسی یوق .
یارانلر ، بخشی اینینگ بخشی کینینگ ،
ایرته بیر کویک کیلر یقاسی یوق .

آسماندرن یانغاق توشیب چاقلمه سین ،
قوی اولیب قوزی سی منگره ب قالمه سین .
قوی اولیب قوزی سی منگره ب قالمه گر ،
بیگیت اولیب یاری جوره ب قالمه سین .

آینه دن آلتین تراغیم بار مینی ،
اندخوی جانده بیر سوراغیم بار مینی .
اندخوی جانده بیر سوراغیم زیبا جان ،
بیر کوره ی د یب انتظاریم بار مینی .

آینه دیک آلتین تراغیم بار مینی ،
قوش تیره کده ، بیر سوراغیم بار مینی .
قوش تیره کده ، بیر سوراغیم یازی جان ،
بیر کوره ی د یب انتظاریم بار مینی .

آته داش قلعه سیدن آتیه دی تاش ،
باشیمده الماس قیلیچ کوزیمده یاش .
کوزیمنی آچه ی د یسم کویپ قرینداش ،
قرینداشدن نی فایده ، جان آته داش .

آته-آتم شهریده سیور اییدیم ،
تنگه دن بیش تاش قیلیب اوینر اییدیم .
تنگه دن بیش تاشیمنی باشیردیلمر ،
آنه جانیم شهریدن آشیردیلمر .

آسمانده گی آیکه قره ننگ ینگه جان ،
چاینکلرگه چاپلر قویینگ ینگه جان .
آغه گینم کیلر وقتی بولییدی ،
چپرکت گه جایلمر سالینگ ینگه جان .

آنگه میندیم ، قولیم بیتمس یالیگه ،
صدقه بوله ی لیگینگ نی خالیگه .
داد و بیداد آته - آنگه قولیدن ،

رحمی کیلمس مین غریب نینگ حالیکه .

آق بیله ککه بیله ک اوزوک یره شر ،
بینگی تار بولسه بیله ککه چرمه شر .
مین باشینگدن ایله نی گلد یک یاریم ،
سیزگه دولت ، بیزگه کولگی یره شر .

آق بیله ککه ، قیزیل عقیق تاقمرن ،
هم نفسیم ، سیزنی قییردن تاپرمن .
یول اوستیده مکتب بیلن اداره ،
دم-بد م ایلچی نی قه یدن تاپرمن .

آق بیله ککه ، قیزیل عقیق تاقه من ،
ایجمالیم سینی قه یدن تاپه من -
ایککی میز نینگ اره میز توققیز فرسخ ،
هر زمان ایلچی نی قه یدن تاپه من .

آق گل ایدیم، قیزیل گل گه چیتد یلر ،
آزاد ایدیم بندی قیلیپ ساتدیلم .
باریب ایتینگ ، مینی ساتگن آنه م گه ،
مینی ساتیب نی مراد گه بیتد یلر .

آنگه ایگر سالدی حیرانلیک بیلن ،
جلودن توتدی پریشانلیک بیلن .
مین باشینگدن ایله نی یککه بیگیت ،
چیتدی اویدن ، دیده گریان لیک بیلن .

آق اییک قیزیل اییک نینگ تاری من ،
شهرده گی شاه جوان نینگ یاری من .
شهرده گی شاه جوان یاریم دیسه ،
کیچه نی کوندوزگه قویمه ی باره من .

آق اییک قاره اییک نینگ تاری من ،
شیرغان لیک شاه جوان نینگ یاری من .
شیرغان لیک شاه جوان یاریم دیسه ،
کیچه نی ایرته گه قویمه ی باره من .

آق آتینگ دن بوز آتیم یخشی راق ،
تیلپه گینگدن کله پوشیم یخشی راق .
بیر نیچه نامرد گه محتاج ایتگونچه :
چرخ بیگیریب نان بیگه نیم یخشی راق .

آق پخته مله پخته ایگیره من ،
توت درخت تنه سیگه ، یوگیره من .
توت درخت تنه سی سینمس میکن ،
سفر قیلگه نیم بیلی تولمس میکن .
تولمه سه تولمه ی کیتسین اونی بیلی ،
قوم و خویش کوره من دیب کیلمس میکن .

آق تامیزده قیزیل آلمه تیره من ،
گل ایسکه یسیز گل نی اوزیب بیره من .
گل ایسکه سنگیز گلیر قولیمده دیر
یارکینم محبتی دلیمده دیر .

آق اوزیم قاره اوزیم نی اوزد یلر ،
شیره سینی سیم سبتدن سوزدیلم

قير قيسين يمان آدملر نينگ تيلي
ايلليك بيل ليك عمارت ني بوزد يلر.

اق اوزيم قيزيل اوزيم غجوم - غجوم
سفرگه كيتيب باره دي يلغيزيم .
اولتيرگن كتته - كيچيك قول كوته رينگ
ساغ باريب سلامت كيلسين يلغيزيم.

اق اييك قاره اييك آلديره بليك
پوته گه نقش و نگار سالد يره بليك
پوته ني آغينبگيزگه باغله ته بليك
دشمن لرنى خوارو زار بيغله ته بليك.

اق يوزيمگه قاره زلفيم توشيد ير
سايه سيده قيزيل المه بيشيد ير.
بازار بارسم قيمت آلينگ ارزان من
بيتيم بچه سيزگه عشقم توشيد ير.

اق كاغذ ده ي قه سيرده يدي تونينگيز
تولگن آيده ي تونيب بارر يوزينگيز.
مين بيلمه ديم نيمه سير بارايكن
يوره گيم گه سيغدى شيرين سوزينگيز.

آغه گينم درخت گه يلمه شه دي
دراي كويلك - ايشتان يره شه دي .
دراي كويلك - ايشتان بخيه قيله ي
اويقونگيز كيلسه تيزه م تكيه قيله ي .

اق يوزينگه قره زلفى توشيدى
سايه سيگه قيزيل المه بيشيدى
بازار ايلتینگ بهاء سيني كوپ قوينگ
خريدارنى اونگه عشقى توشيدى.

آغه گينم رومال يوباردى اوزيگه
مين بونى قنفاق تيگه ي اندازه گه
مين بونى تيكسم تيگه ي اندازه گه
بيلگه باغله ب چيقسين دروازه گه .

آغه گينم دن كيلر گلنى ايسى
باله لرى ايكي كوزيم بهرى سى
باله لريني بير-بيريدن كم كورسم
سيتيلىب تورسين كوزيم نينگ قره سى.

آغه جاتيم بيرتام سالييدى پسگينه
ايچيگه گل ايكييدى بيد سگينه
گلیدن آله يد بسم تيكانى بار
لبیدن اوپه يد بسم شكري بار .

آغه جان مين سرينگن ن ايله ني
مين سيني تاج سرينگدن اورگيله ي .
قوششه كاكل ني خيالينگ گه آليب
آپه د يگن تيللرينگن ن اورگيله ي .

آغه جاتيم بير قيز بار لاجينى
باغ ايچيده او اوره دي ساچينى.
يوره گيم ده بار ايدى ياريم بولسه

یوره گیم ایته دی آلیب قاچ اونی.

آغه جانیم نیگه کیلمس بولدینگیز
کیلسنکیز هم اویگه کیلمس بولدینگیز
نیچه بیر دشمن نی سوزیگه کیریپ
سلام بیرسم علیک المَس بولد ینگیز

آغه جانیم آق اوینگگه قوری بار ،
هر قوریده لعل و جوهر دَری بار .
آتگیننگدن اورگیله ی آغه جانیم
راست یوزینگ ده خاکه طلا نوری بار.

آغه جانیم اویدن چیقر ایلا مینن
کرکی دن توی کیلر لیرا مینن
کرکیدن کیلگن توی قندالت دور
آته سیدن قیز الماق سلطنت دور.

آغه جانیم اون سکیزده یاشینگیز ،
ینگه چیققن ای گه اوخشر فاشینگیز .
چتر دولت سایه سیگه یاشینگیز
آته نگیز هم آننگیز بولداشینگیز.

آه اورسم آهیم ملامت د یر منگه،
بیغله سم کُنلر قیامت د یر منگه.
تیریکلیکده آته - آنم دن ایریلد یم
بو نیچوک قیامت د یر منگه.

اگه جانیم قوش ارغیمچاق اوچه دی،
قولیده چینی کاسه سو ایچه دی.
چینی نی نادانگه بیر سنک سیند یرر،
اوکه جانیم قچان کونگیل تیند یرر.

الوان کویک کید یم ، حالیم بیلمه دی،
خسته یاتدیم ، بیر کیلیب سوره مه دی.
خسته یاتسم ، بیر کیلیب سوره مه سه.
هیچ کیم هم آته-آنم دیک بولمه دی.

الموریت نینگ شاخه سی سینمس میکن،
نامرد گه ، توشگن قیزی تینمس میکن.
نامرد گه ، توشگن قیز نینگ رنگی سریق،
کوزیدن یاش آقه دی مثل اریق.

اندخوی جان بولیگه توشدی اوزیگیم،
قچان کیلر مینی کوزی سوزیگیم.
قچان کیلسه مینی کوزی سوزیگیم،
صداغه ی سریم گه ایتگن اوزیگیم.

اندخوی جان ، یو لینگ اوزاق، سووینگ ساوویق،
آغه جان، یوبارگه نینگ بیر جفت تاوویق.
بیری نی سویه ی د بسم مهری ساوویق،
آغه جان ، کیلیب کیتینگ ، کابل - یاوویق.

اندخوی نینگ کروانی کیلگه یمی شو گون؟
درد گینم درمانی کیلگه یمی شو گون؟
درد گینم درمانی د یر عزیز جانیم،

اويگينم سلطانی كیلگه يمی شو گون؟

ار یغنی او باشی بار، بو باشی بار،
تیوه چینی كوك تیکان گه خوشی بار.
قولیده اره سی بار، تیشه سی بار،
باشیده مینگ تنگه لی سلّه سی بار.

اوزیگینگی کوزلری بیتر منگه،
دوست دن هم دشمن سوزی اوتر منگه.
ساغ بولینگ امان بولینگ ای دوستلریم
هر بیرده آوازه نگیز، بیتر منگه .

اوزیگینی کوزلری مرمری تاش،
مینی تشله ب کیتگن اغم بغری تاش.
مینی تشله ب، کیتگن اغم بغری تاش
قولیمده ایپک رومال کوزیمده یاش.

اوی گینگ آلدیده، اوچاق دلبریم،
قوی گینگ بیمه یدی بوچاق، دلبریم.
چاقیب بیرسم بیدی، پنغاق مغزی نی
بیگیت بولسه، کوتر سین قیز نازی نی .

اوی، سوپرینگ اویگه مهمان کیله دی،
مهمان ایمس مهربانیم کیله دی.
مهمان ایمس، مهربانیم یازی جان
چَب بیریب، اوزاق بولدن کیله دی .

او باغدن بو باققه اوتدیم، آلمه دیب،
ایگه سی فیچقیره دی: توت - قویمه دیب.
اگر ده من سول بلا دن فوتیلم
قیته دن توتّم آتینگنی، آلمه دیب .

اوزاقدن کورینه دی كوك تون لیگیم،
بیگیتلر ایچیده قیزیل یوزلیگیم.
بیگیتلر نینگ زوری بارو زری یوق
بیگیتلر ایچیده زرباغ تونلیگیم .

اولتیریب من کتته تامنی توریده،
ایککی کوزیم سرپل جان نی یولیده.
سرپل جان نی تاغ و تاشی اویلسین
آغه جانیم بوی - باشی کورینسین.

ایگنه گینم ایتدی دیب اوردینگ آنه م ،
مین کیتر من ساغ - امان قال گین آنه م .
آق سوتینگگه راضی بولگین آنه جان ،
امان کیته ی دعا بیرگین ، آنه جان .

ایگی درخت بیر-بیریگه باقه دی ،
اورته سیدن آب زمزم آقه دی .
آب زمزم سویدن ایچگن تاغم ،
خاتین آلیب بیزلردن کیچگن تاغم ،
خاتین آلیب بیزدن کیچمس اید ینگیز ،
غم بیلن درمان ده بولگن سیز تاغم .

ایگی درخت بیر - بیر یگه سایه دی ،
اورته سیده زیبا جان کر پایه دی .

یخشی نینگ بیرگن پولی دستمایه دی ،
همیشه پمانگه عمرینگ ضایه "ضایع" دی .

ایگی کوزیم بولده قالدی ، خدا جان ،
مینینگ یاریم نیرده قالدی ، خدا جان .
مینینگ یاریم جایدادیگه بینیشدی ،
مینی بورگه یککه قویدی ، خدا جان .

ایشیکیدن بویله دیم ، کوردیم اونی ،
کاکلی و چون عجب گلزاری نی .
کاکلیگه بره شر مشکین تراغ ،
اوزی اونده کورمه دیم دیدارینی .

ایشیگیمنی کوزیگه توت پیشبیدی ،
دشمنیم نی کوزیگه گل توشبیدی .
اویی کویگور بای قیزی نی قولیدن ،
خیر آباد کوچه سیگه خون توشبیدی .

ای دوستلریم خواجه خیران کیته میز ،
باره - باره باغ و بوستان بیته میز .
عزرائیل کیلسه جانیم نی آلگه نی
جانندی بیریب، ارواح آلیب قیته میز .

ای بیگیت آتینگ نیمه مخصوم زاده،
سن که کوپنی کورگنسن ملا زاده.
سین اوزینگ کوپنی کورگن ملا زاده
مین که بیر آچیلمه گن گلی لاله .

ای خدا یا من نیچون دیوانه من،
تندری توسنگگه توشمه ی یانه من.
بو دنیاچه بار ایدی ایکی دوستیم
بیرین کورسم بیرین کورمه ی اوله من .

ای فلک سین مینی قیلد بنگ ناتوان،
پاده وانلیکدن بولیب من ناتوان.
ناتوان لیک زخمی نی کورگن ایدیم
اولتیریب تورماققه حالیم، نی گمان .

ای خدایا یاشلیگیمده، اولسم ایدی،
بهشت نی اوچمه قوشی بولسم ایدی.
بهشت نی اوچمه قوشی اوچر کیتر
بهشت نی بلبل قوشی بولسم ایدی .

ای خدایا دولتیم زیاده قیل،
قوی بیرسنگ بری سینی، قوزی قیل.
تبوه بیرسنگ اوندن هم اضافه قیل
آت بیرسنگ دشمنیم، پیاده قیل .

ای خدایا! بیر مرادیمنی شوگون،
غصه لر قیلدی یوره گیمگه، توگون.
غصه لر قیلسه یوره گیمگه توگون
توگونلر آچیلسین تیله گیم، شوگون .

ای خدایا! آسمانی بی ستون،
شو دنیا ده بار میکن بغری بوتون،

شو دنیا ده بولسه گر بغری بوتون
کاغذ د ن قلعه سالی، قاردن اوتین .

ای خدایا! قُد رتینگگی شیوه سی،
فرزند دور آدمیزاد میوه سی.
آدمی گه اوغیل فرزند بولمه سه
سبیل قالر آتی بیلن تیوه سی .

ایشیگینگه سوپه ساله ی چیم بیلن،
من کیته من - سن قاله سن کیم بیلن.
من کیته من بولده بولداشیم بیلن
سن قاله سن اویده کوز یاشینگ بیلن .

ایشیکد ن بولده د یم - کورد یم من اونی،
کاکل و چون عجیب گلزارنی.
کاکیلینگه یره شر مشکین تراغ
اوزی - اویده کورمه د یم د لدارینی.

ایشیکد ن بوینینی غاز ایتگن چیلیم،
قه بیرلیب آغمگه ناز ایتگن چیلیم.
باشیگه بیر چوغ آلاونی قویدیریب
دود بنی یوره ککه جای ایتگن چیلیم .

اوراق سالد یم اریه - بوغدای بویگه،
سوراق سالد یم قیصار جان نینگ بولیگه.
باریب ایتینگ قیصار جان نینگ خانینگه
زیبام نی یورسه لر اوز اوینگه .

اولتیریب من کتته اوی نینگ تُوریده ،
ایککی کوزیم دروازه نینگ بولیده .
خلق ایتنه دی: "سینی کوزینگ نی یولده؟"
مینی کوزیم زیبا جانیم یولیده .

اوق آتد یم اچیق تماکی آنه جان،
عشق دل، اچیق ماکی آنه جان.
من که کوید یم باشقه منگه کویمه دی
کویگه نیم بغریم نی چاکی آنه جان

ب

بیرکه ده اوزدی تونیم نینگ باغینی،
اورته گه قویدی جدالیغ داغینی.
آغه جانیم، مهمان بولیب کیتسه لر،
مشعل یاقسم ایلیگیم نی باغینی.

بیر گل اوزدیم باغ گلی نینگ باشیدن،
خوش خبر کیلدی یاریم نینگ قاشیدن.
خوش خبر کیلسه یاریم نینگ قاشیدن،
گل بیلن بادام ساچه بین باشیدن.

بیر گل اوزدیم بیر درخت نینگ باشیدن،
بیر خط کیلدی آغه گینم قاشیدن.
بیر خط کیلسه آغه گینم قاشیدن،
اوج ایله نیب بادام ساچه ی باشیدن.

بیر کیسک آته ی دشت میدان اوستیگه،
بیر غزل آیه ی شو اولیم قصدیگه.
بو دنیا دن نا امید کیتگن آنم،
گل آچیلسین مزاری نینگ اوستیگه.

بازار باریب اوقاله پدی کوزی نی،
آلیب کیلدی استری آق بوزی نی.
من قییمه دیم استر آق بوزی نی،
کوترمه سین ، بیوفا نی سوزی نی.

بالاخانه اوستیده بوغدانیم بار،
عسکر یازیم کیتسه لر یوز وائیم بار.
عسکر یازیم کیتسه لر حق یولیگه،
کمر بندی یره شر آق بیلیگه.

باشگینم آغریب کیله دی نرید ن،
خوش خبر کیلمه پدی اکه م سرید ن.
خوش خبر کیلمه اکه م سرید ن،
سویونچی بیر ه ی ساچگینم نی تارید ن.

باققه باردیم، اوزیم اوزدیم شیر ه دار،
من نیمه قیلدیم ، یازیم گیله دار؟
من نیمه قیلدیم ، یازیم گیله دار،
یازیم گه قلیاق تیکه ی ، زنجیره دار.

باققه باردیم، اوزیم اوزدیم یگانه،
مینینگ اوزیم سیزگه بولسم دوگانه،
زیبا جانیم ایله نه بین بوینگدن،
کیتر بولسنگ بیریب کیتگین نشانه.

باققه کیردیم باغ گلی نی تاپمه دیم،
گلی زیبا شفتالی قویدی تاپمه دیم.
گلی زیبا شفتالینگیز هم بولمه سین،
بیزگه ایتگن و عده بالغان بولمه سین.

باققه کیردیم اوزیم اوزدیم شول زمان،
سایه سیگه زلفیم اوینه پدی یامان.
باریب سوره نگ یخشی کورگن آنم دن،
کیلینی اولتیریبمی ، ایسان - امان؟

باغ ایچیده باغ نما یانیم اوزه ت،
گل ایچیده گل نما یانیم اوزه ت.
اولتیریبمن غم و غریبگه چومیب،
بلبلیم ، جانیم، غزلخوانیم اوزه ت.

بو درخت قنداغ درخت بیر برگی بوق،
همه نینگ آنه سی بار بیر مینده بوق.
آنه لیکلر خلق ایچیده دانه دیر،
بی آنه من بغریم اوتد یک یانه دیر.

بو دنیا دلدار ایکن ، مین بیلمه دیم،
درختلر گلزار ایکن ، مین بیلمه دیم،
سایه سیگه بیر زمان اولتیرمه دیم،
شول زمان دوران ایکن مین بیلمه دیم.

بو کون اوچ کون بوله دی آغم کیتگن،
قیرق بیر حجره گه توله ناریم کیتگن،
ای دوست لر ، گپیرینگلر ، دیوانه من
تئیمدن سو غیر بلیب جانیم کیتگن.

بخارانی قویلی در دانه قوی ،
لاله قلیاقتی آلیب باشینگه قوی.
لاله قلیاق قاقمه جبلك لیک یاریم،
سین تانگدن خط یازیب آلدیمگه قوی.

بو قنده ی درخت دیر برگی بوق،
همه لرنی یاری بار ، بیر منده بوق.
همه لرنی یاری اول کوز اوستیده،
مینینگ یاریم بهشت نینگ اورتی سیده.

بوغدا ی سالدیم تیگیرمان دی بوغزیگه ،
مهمان بولدیم سیور یاریم اوییگه.
مهمان بولسم سیور یاریم اوییگه
اون ایله ب ، خمیر قاره بین توییگه.

ت

تئیمگه بخمل کویک کییب باره ی،
آغه جانیم تویینی بلیب باره ی.
آغه جانیم تویینی بلیب بارسم
باشیمگه سر پایینی قوییب باره ی.

تخته کوپرک دوگور - دوگور ایته دی،
چیقیب قره نگ آغه جانیم اوتی دی .
آغه جانیم آلد یده آشنالری
شوندن باریب سخی جانگه ایته دی .

تخته کوپرک تۆر - تۆر ایته دی،
اوستیدن قیرق آلتی آتلیک اوتی دی .
آغه جانیم آلد یده آشنالری
خطگه قره ب غزل اوقیب اوتی دی .

تخته کوپرک سیل باسییدی دوگانم،
آق یوزینگنی خال باسییدی دوگانم
آق یوزینگنی خاللی دانه - دانه
سینی کورگن بیگیت، بوله دی دیوانه .

تخته کوپرک اوستیده بوغدایم بار ،
مینینگ یاریم کپته دی د لداریم بار.
مینینگ یاریم باره دی حق یولیگه
بیلیده چیگرت گللی رومالی بار .

تخته کوپرک اوستیدن بیگلر اوتر،
بیگلر یانباشیدن آغه م اوتر.
راست قوییده کتابی اوقیب اوتر
چپ قوییده بللی سیره ب اوتر .

تیمیر اصلا کورینه دی یلدرله ب

کتنه دولت لرنی آل! خالق دین تیله ب.
طالعیم گر کتنه دولتر، بیرمه سه
خان قیزی نی آله من زلفین سنه ب .

تام گینه م آرقه سیده بازار بولی،
بازار چیلر سوره یدی کیم نینگ تویی؟
سوره سه - سوره مه سه، یاریم تویی
یاریمگه یره شه دی کیاو تویی .

تامگینم آرقه سیده زنبور چه لر،
ایسکه ب - ایسکه ب، اوته دی بای بچه لر.
بای بچه نینگ قاشیده عمکیسی
بیلیده زرین پوته، تما کیسی .

تامینگیز آرقه سیده بازار بولی،
بازار چیلر سوره یدی کیم نینگ تویی؟
سوره سه - سوره مه سه، اغم تویی
آغمگه یره شه دی، کیاو تویی .

تامینگ نینگ آرقه سیده سیل اوته دی،
سیل مینن ایکی اوردک تینگ اوته دی
اورده ک نی باغله ماققه اییک کیره ک
عاشق نی سوره ماققه پوره ک کیره ک.

تامینگیز آرقه سیده بازار بولی،
بازار چیلر سوره یدی، کیم نینگ تویی؟
سوره سه، سوره مه سه، اغم تویی
آغمگه یره شه دی کیاو تویی .

تام اوستیده ناغاره تونترد یلر،
آغه جانیم ایتنی دیب، اختر دیلر.
آغه جانیم ایتنه نی بالغان ایکن
خانیمی نینگ قوینیده یاتگن ایکن .

تام اوستیگه کیم قویبیدی تیشه نی،
همسایه جان ایکی کوزینگ روشنی
آفسال لر کیلیدی قَلین بیچگه نی
بو د نیا نی مالی گه بیرسم سینی .

تام اوستیده تیک توره دی قیزگینه،
اکه م اوچون جان اوره دی قیزگینه.
شیرغان نی بیگینی نی کوید بریب
مزارلیکنی یاش کوره دی قیزگینه .

تام اوستیده تورگه نینگ د ن آینه لی،
گلی قاه قاه پوره گینگ د ن آینه لی.
گلی قاه قاه هر طرف نینگ میوه سی
خمچه د یک لرزان بوینگدن، آینه لی .

تاغده، ارچه مینگ بیل، عمر قیلیدی،
کونده سی نی زرگر، کومیر قیلیدی
زرگر قیلکن کومیر، ادا بولمه یدی
خدا قوشگه ن تقدیر جدا بولمه یدی .

تاش اوستیگه کیم توکیبیدی غوزه نی،

توته بېليك مى، توتمه بېليك مى، روزه نى.
آغمگه بېرسين بېر شهزاده نى
نان ايمه ى، نهار توته بېليك روزه نى .

تاقچه گه پباله قويد يم بيلمه دى،
بېك آغم گه خط يوبارديم كيلمه دى.
بېك آغم نينگ يوللرى پېچك - پېچك
كيلين جانگه يره شر، طلا كچك .

تاقچه چيقديم گل بنفشه تيرگه نى،
خيال قېلد يم، آى يوزينگنى كورگه لى
آى يوزينگ گه آشنا قيلمه دينگ منى
مهربانيم حقه تابشېرديم سنى .

تاقچه چيقديم تاغ بادا منى تيرگه نى،
خيال قېلديم آى يوزينگنى كورگه نى.
آى ايمس من، توينوكينگدن توشگه نى
سو، ايمس من ايشيگينگدن آقه نى.

تاقچه چيقديم تاغ نينگ اوستى لاله مى ؟
كېته ى د بسم نازلې زيبام قاله مى ؟
خدا بېرگن منى گلى زيبامگه
مين سيومه سم يوره ككينگ قاله مى ؟

تاقچه گه پباله قويديم تولمه دى،
من ياريم گه خط يوبارديم كيلمه دى.
كيلسه كيلسين شو آى نينك اون بيشيگه
كيلمه سه او - اوزيم باره ى قاشيگه.

تاقچه گه پباله قويد يم تورمه دى،
من آغم گه خط يوبارديم كيلمه دى.
آغه گېنم يوللرى پېچك - پېچك
ينگمگه يره شه دى، طلا كچك .

تاغ اوستيده تاغاره تونترديلر،
دوگانم نى ايتدى ديب، اختر ديلر.
دوگانم نى ايتگه نى بالغان ايكن
سيور يارى قوينيده، ياتگن ايكن .

توتگه چيقسه توكيله دى، سيور يار،
قيزيل كويلك سينيله دى، سيور يار.
اگر يارنينگ آق بيله گيد ن اوشله سه
شاده مرجان توكيله دى سيور يار .

ح

حياتينگ اشيرمه - تاشير، آه بېگيت،
ديوارينگن منى اشير، آه بېگيت
آته جانينگ چيقسه عدالت تختيگه
كل انار تونينگ گه يا شير آه بېگيت .

خ

خط بيته من، من بلبل نينگ باليگه
يوباره من قيصار جان نينگ شهريگه.
يوباره من يازى جانيم اوقيسين
جوابى نى تيزراق منگه بينيسين .

خواجه المار اوستيگه قار ياغه دى،
بير كيلين اويدن چيقيب، قوى ساغه دى.
يا كيلين اويدن چيقيب قوى ساغمه گين
سپنى كورگن لرنى ايسى آغه دى .

چ

چرخ گينم آلمه شيقيلداق اورگيله ي.
آته نگرز بيزگه قرينداهش اورگيله ي،
آته نگرز دن بيته قيز تيله ب، ايديك
آته نگرز كوزلريده، ياش اورگيله ي .

چرخ گينم قولاغیده خمير توريش،
مين سپنى تينگينگ ايمس، غوزه فروش.
سپنى تينگينگ چولده گى چول بچه لر
مينى تينگيم باغده گى گل غنچه لر .

چرخ گردان آيله نه دى، زيل بيلن،
يامان آدم اولديردى، تيل بيلن.
يخشى نى تارتسه كيله دى قيل بيلن
يامان فورسين، كيلمه يدى قيل بيلن .

چرخ گينم آيله نه دى اوز باشيگه،
بير آغم آلمه يدى منى ياديگه.
بير آغم آلمه سه منى ياديگه
يقه سيگه گل تيگه ي اندازه گه.

چرخ ييگيريب چارباغ آلگن اوزگينم،
سايه سيده رومال تيگن اوزگينم.
من ايشيديم يم كيتگن آغم كيلدى ديب
يوليگه جانيم نى تيگن اوزگينم .

چرخ ييگيريب چارباغ آلگن اوزگينم،
سايه سيده رومال تيگن اوزگينم.
مين ايشيديم كيتگن آغم كيلدى ديب،
قوى آليب خدایى قيلگن اوزگينم.

چرخ ييگيريب - چرخ ييگيريب هاره من،
چرخ دن توريب دوگانمگه باره من.
دوگانم شيرين تيليني بيرمه سه
خنجر آليب يوره گيم نى ياره من .

چرخيم نى قولاغيدن اوچدى قوشيم،
چرمگر چارباغيگه نوشدى قوشيم.
چرمگر چارباغيدن گل كيلتيرينگ

گل نی قویبب بیزگه بلبل کیلتیرینگ.

چرخ بیگیریب - چرخ گینم آیله نه دی،
اویگه کیرسم قره ساچ تولغه نه دی.
قوی سویبب کاکل تره ب، الکن یاریم
اولیانینگ گیریدن آیله نه دی .

چرخیم نینگ قولایغیدن اوچدی قوشیم،
قلندر چارباغیگه توشدی قوشیم.
قلندر چارباغیدن گل کیلتیرینگ
گل نی قویبب بیزگه بلبل کیلتیرینگ.

چرخیم نی قولایغیده بلبل قوشی،
کیشی یاری کیشی نینگ کونگیل خوشی.
کیشی یاری کیشی گه قیلیمس وفا
اوشبوغم بیلیمس بیگیتلر نینگ ایشی .

چرخیم نینگ سرپرہ سی سگیز توگون،
سگیز آی کیتگن یازیم کیلگی شوگون.
سگیز آی کیتگن یازیم کیلسه شوگون
باشیدن اوچ اورگیله ی اوشه شوگون.

چقماق چاقسم اوت بیرہ دی تئم گه،
باریب آیتینگ آق سوت بیرگن آنم گه.
شام و سحر یوره ک بغریم دیر، کباب
مین بارگونچه خد مت قیلیمس صنم گه .

چینریلیب چیققن چنار برگیز قنی،
عشق بیلن الکن یاریم مهریز قنی.
اولگی عشقیز بیلن آلد یز منی
آخری غمخانه گه سالد یز منی .

چیلیم نی چیککن یاریمدن آیله نی،
تماکی توککن یاریمدن آیله نی.
شهرنینگ اورته سیگه د کان قوریب
سلطنت قورگن یاریمدن آیله نی.

چیمد یلله ب، چیققن چنار برگینگ قنی،
همه ده بارد یر یاری - یارینگ قنی.
یارلیکلر ایل ایچیده دُرَدانه دیر
یاری یوق نینگ بغری اوتد یک یانه د یر .

چیغچید ن چیققن نهالیم کیل بیراق،
خمچه دیک نازیک - نهالیم کیل بیراق.
خمچه دن نازیک - نهالیم کیلمه سنگ
د سته-د سته گل بولی زلفینگ گه تاق .

چیلیم نی چیککن آغم دن اورگیلی،
کیفینی بیلگن آغم دن اورگیلی،
مزارجان یازلریده چکر اوریب
سلطنت سورگن آغم دن اورگیلی.

چیلیم چیکسم باشگه چیقر خُماری،
یار کوینبده قالدی بوینبیم طوماری.
هیچ بهانه تاپمه د یم ینه بارسم

بیر نشانه بولسین بوینیم طوماری.

چیغه دن چیقن نهالیم کیل بیراق،
خیمچه دیک نازک نهالیم کیل بیراق.
خمچه دیک نازیک - نهالیم کیلمه سنگ
دسته-دسته گل بولی زلفینگ گه تاق .

چاپیب چیقسم دریچه لر آچیلر،
اورته سیده لعل و مرجان ساچیلر.
اورته سیگه لعل و مرجان ساچیلسه
قیزیل گل مُعجه ده بولسه، آچیلر .

چار دیوارده چرخ قالدن دوگانم،
قازیق ده ساچیغی قالدن دوگانم.
قاجیب کیتدی یاری بیلن قوشیلیب
شبرغانده آتی قالدن دوگانم .

چار شنبه چاشگاهسیده آتیلدی یار،
آتینی تباغی هردم بیقرار.
اوز قولیمده یوق ایکن هیچ اختیار
قسمتیم ده بار ایکن بیگانه یار.

چارباغ نینگ اول یاغیده اچچه یاغاج،
اوستیده الحمد اوقیدی قلد بر غاچ.
قلد بر غاچ اوچر بولسنگ یانیم دن اوچ
قناتینگکه خط بیته ی اغمگه اوچ .

چار شنبه کون تورت طرفگه قره یمن،
پنجشنبه کون عنبر کاکل تره یمن.
ایشیتیب من کیتکن جانیم کیله دی
دوبیل قاقیب بازارچی دن سوره یمن .

چار شنبه نی چاشبگه من اورگیله ی،
ایک سلله، باشی گه من اورگیله ی.
کیم کیلییدی منی یاریم نی کوریب
سیور یاریم قاشبگه من اورگیله ی.

چارباغ ایچره کورینه دی قدی ینگیز،
یککه لیکدن سرغه ییب دیر، رنگینگیز.
سوره سنگیز "ایککم اوتوز" یاشیمیز
غصه و محنت نی چیکدی باشیمیز .

چولده گی ایلان نی آتیب اولد پرینگ،
یازی ده ی غریب نی آتگه میندیرینگ.
یازی جان سیز هم غریب، بیز هم غریب
اباغی تولدی تیکاندن - میندیرینگ .

چولده کوردم چول بوری نی اوبینی،
ساغینیب من آغه جانیم بوینی .
ساغینسم ساغینمه سم ایرته، کیلر
جاروب آلیب سوپیره ی، آق بولینی .

چولده کوردیم چول بوری نی اوبینی،
ساغینیبم یازی جان نینگ اوزینی.
ساغینسم ساغینمه سم ایرته کیلر
سولگین آلیب سوپیره ی آق بولینی .

چولده كورد بيم چوچى مامه سايه سى،
نار توغبيدى يازى جان اروانه سى.
نارميكن لوکچه ميكن تىلاقچه سى
طلاد ن بولسين موني بوسا غه سى .

چولده كورد بيم چوچى مامه، سايه سى،
نار توغبيدى آغه جانيم تيوه سى.
نار توغيلسه آغه جانيم تيوه سى
طلاد ن بولسين اونينگ بوسا غه سى .

چولده كورد بيم چوچى مامه، سايه سى،
مين بولايين بارگنيم صدا غه سى
مين بارگونچه قوى بولسين - قوزى بولسين
مين بولاي گهر قوليني قمچيسى .

د

دریا نینگ نریاقیده قوش هیده گن ،
قوشینی قلاغینی بوش هیده گن .
بیلده پوته سى بوق ایپ باغله گن ،
کیسه سیده پولی بوق قیز خواهله گن.

دریا نینگ نریاقیده یگه شیبیت ،
یگه شیبیت تگیده میرزا بیگیت.
باریب کورینگ انه جان قنده ی بیگیت
قولیده لیلی کتاب برنا بیگیت.

دروازه نگیز دروازه مگه باقه دی،
اورته سیدن آب زمزم آقه دی.
آب زمزم سویدن ایچگن یازی،
خاتین آلیب زیبا دن کیچگن یازی.

دریا گه تاش تشله مه ، آقر کیتر،
بیگانه گه قیز بیرمه ، آلر کیتر.
بیگانه گه قیز بیرسنگ رنگی سر یغ ،
کوزیدن یاش آقه دی مثل اریغ.

دریا دن آقیب بارر آق بلیغیم ،
بیبیچاق حلال بولگن ، جان بلیغیم.
خدا دن تپله گه نیم اوز لایغیم ،
ناخواستدن کیریب کیلادی نالایغیم.

دریا نینگ نر یاغیده دیر قیزیل گل،
ایریم سری کپته دی منه شو بول.
بو بول نینگ رهبر لری کیم لر بولسه،
یار آدیگه بیزلرنی ایلنایب قویسه.

دریا نینگ نر یاغیدن عطار کیلر ،
آق ایپک ، قیزیل ایپک ساتیب کیتر.
آق ایپک ، قیزیل ایپک تپله ته یلیک،
کنته تاغم بیلینگه، اوره ته یلیک.

دریا نینگ نر یاغیده بیر کوزه ماش ،
آتیمنی ایگر له یدی بیر قلم قاش .
آتیمنی ایگر له یدی ، یوگن له یدی ،
ایاغی اوزنکیده ، کوزیده یاش .

دریا نینگ نر یاغیده یاتگن بیگیت ،
خدا نینگ رحمتیگه ، باتگن بیگیت .
تگیده قالین گیلیم ، ملله کیگیز ،
مدرسه ده اوقیگن ، ملا بیگیت .

دریا نینگ نر یاغیده کوردیم سینی ،
چادری چمبر بیلن سیودیم سینی .
بیر سیودیم ، ایگی سیودیم ، سوکدینگ مینی ،
نامرد نینگ اوغلی بوله ی ، قویسم سینی .

دریا نینگ نر یاغیده ، میانه من ،
میانه گه ته یه نیب گل ، یایه من .
یریمی طلا ، یریمی نقره ، پیاله من ،
یازیگه سلام بیرسم ، اوپاله من .

دریا نینگ نر یاغیده سیل بوران ،
گل تیریپ ، دسته قیله دی بیر جوان .
عزت و اکرام بیلن بیردیم سلام ،
سلام علیک آله ی بولدی روان .

دریا نینگ نر یاغیده تال بار ایکن ،
تال تگیده بیر کیلین یاتگن ایکن .
ایزیدن بیر اتلیغ باره ویرسه ،
یوزیگه گل رومالین یاپگن ایکن .

دریا نینگ نر یاغیدن سو کیله دی ،
سو بیلن ایگی اوردک تینگ کیله دی .
اورد ککه اوردک مناسب ، غازگه غاز ،
بیگیت گه قلیغ مناسب ، قیزگه ناز .

دریا نینگ نر یاغیده ، شفتالی زار ،
شفتالی زار تگیده ، قیزلر بازار .
ای ، قیزلر اوریش منگلر ، اییک اوچون ،
بیگیتلر جان بیره دی سیزلر اوچون .

دریا نینگ نر یاغیده چیلیم غوزه ،
چیلیم غوزه تگیده ، طلا کوزه .
طلا کوزه الماقفه بیله ک کیره ک ،
یار بیلن یورماققه یوره ک کیره ک .

دریا نینگ نر یاغیده قسم یاغاچ ،
قسم یاغاچ اوستیده قوش قلدیرغاچ .
قوش قلدیرغاچ اوچر بولسنگ یانیمدن اوچ ،
خط بیره من قوانیب ، یاریمگه اوچ .

دریا نینگ او باشی بار ، بو باشی بار ،
تیوه چی نینگ کوک تیکانگه ، خوشی بار .
قولیده اره سی بار ، تیشه سی بار ،
باشیده مینگ تنگه لی سله سی بار .

دریا نینگ اول یاغیده ، شمع یانه دی ،
شاهی تونلیک ، بیداو اتلیک کیله دی .
شاهی تونلیک ، بیداو اتلیک بیک آغم ،
چپ بیریب ، جو خانه دن کیله دی.

دریا نینگ سین وقیگه ، مین بقیگه ،
تماکی تارتیر بولسنگ کوز اوستیگه ،
تماکی تارتیر بولسنگ باشیم چیلیم ،
ایچیده گی قور قوری بولسین دلیم.

دریا نینگ سین وقیده ، مین بقیده ،
قول توتیشیب قیچقیره ی : اوت بقیگه .
مین بارسم ، ایللر ملامت قیله دی ،
کورسه کوزی کور بولسین ، اوت بقیگه .

دوگانم د لدل درخت نینگ دانه سی ،
دوگانمنی ایرگه ، بیرمنگ آنه سی .
دوگانمنی ایرگه ، بیرمنگ آنه سی ،
زر آلیب زرگرگه ، بیرمنگ آنه سی .

دریا نینگ اول یاغیده اچچه باغاچ ،
اوچیده الحمد اویدی قلدیر غاچ .
قلدیر غاچ اوچر بولسنگ ، بانیمدن اوچ ،
قناتینگه خط بازه ی آغم گه اوچ .

دریچه دن قره ب تورگن دوگانم ،
قره که جک تره ب تورگن دوگانم .
یاری نی کیلیشینیی او ایشینیب ،
قلدیر غاچ دیک سیره ب تورگن دوگانم .

درایی کویلك کیبب توت قاقه دی ،
دشمنلر اولگن کونی گل قاقه دی .
دشمنلر ، اولسین ، اورنیدن تورمه سین ،
قیرقی تولیب ، قیرق آشینی کورمه سین.

دره - دره آق بیله گیم ، قیزگینه ،
قانگه تولگن دیر یوره گیم قیزگینه ،
قانگه تولگن دیر یوره گیم، دیمس من،
نور دیده تاج سریم ، قیزگینه.

دشت ارا تورگن گیاه سن ، دلبریم ،
نظریمگه توتیا سن ، دلبریم .
بویگیننگنی راست قیلگین - بیر کوره ی،
گوهر قیمت بهاء سن ، دلبریم .

دیوالدن بویله ب ، قریدی بو بیگیت ،
کونگلیده اویله ب قریدی بو بیگیت .
کونگلیده اویله گه نی مناسب یار ،
مناسب یارگه قریدی بو بیگیت .

دیوالینگدن بویله ب-بویله ب باقه من ،
قیرغی بولیب شاه قناتیم قاقه من .
قیرغی بولیب شاه قناتیم قاقنده ،
زامبیر بولیب شیرین ایتدن چاقه من .

دوگانه جان ايکيميز بيرديکگينه ،
کاوشيميز نينگ نعلی قیلد بکگينه.
ايکيميزنی ، بير قفسگه سالسه لر ،
ايکيميزنی طوطی مينا ديسه لر.

دوگانمينگ دوگانه سی بار ايکن ،
دوگانم نينگ هم نفسی بار ايکن .
دوگانم نيکيگه ، باره ی ديب ايديم ،
اوبی قور غور ، بخشیده سی ، بار ايکن.

دنيانی دنيا ديب اوتگن ، بار ميکن ،
دنيانی پايانگه بينگن ، بار ميکن .
دنيانی پايانگه بينگن بولسه گر ،
مينينگ ديك ارمانده اوتگن بارميکن.

دريانی شمالي بولديم آنه جان ،
يخشيلر يمانی بولديم آنه جان.
قوليمده طلا چيليم سرخانه سی ،
يازی جان خُماری بولديم آنه جان.

ز

زرد وزی کويلککه زامبير اوچ بولر ،
صنم جانگه اويدن تورسه کيچ بولر .
صنم جان نی جايدن تورسه کيچ بولر ،
قير میزی لبيگه اغم اوچ بولر .

زيبا جان باغينگه کيرديم اوزيم ديب ،
ايگه سی قيچقيره دی ها قيزيم ديب .
ای فلك شو بلادن قوتيلسم من ،
دو باره توتمه ی آتینی اوزيم ديب .

زيبا جان ساچين تَرَر ، ساچين تَرَر
ساوچيلر كيلمه ديب بولگه قرر .
بير قرر ، ايکی قَرَر - تاکی قَرَر ،
اويگه کيريب زلفینی ، بير بير سنر .

زيبا جان تام ساله دی ، پست پست گينه ،
ايچيکه گل يايه دی ادرس گينه .
گليدن آله يد يسم نيکانی بار ،
سویدن ايچی د يسم ، ايلانی بار .

زيبا جان زيبا بوينگ دن آيله نی ،
يانه گه تيککن اويينگدن آيله نی .
يانه گه تيککن اويينگ طلا بولسين ،
ايچيده او غيل - قيزينگ مُلا بولسين .

زيبا جان ، زيپام سينگه پيوسته من ،
سينی کورماققه اوزيم هوسده من .
اگر سينی کورمه ی اولسم ، زيبا جان ،
قيامت کونلريده دل خسته من .

زيبا جان نينگ اوچ قميشده اويى بار ،
ينگى چيققن نو نهال دى بويى بار .
ينگى چيققن نو نهال نينگ دانه سى ،
يازى نى بدرغه قيلمنگ انه سى .

زيبا جان هيده قوشينگنى من باقى ،
ايشيگيندن دريا بوليب من آقى .
ايشيگيندن دريا بوليب آمه سم ،
بوى گيننگدن مرجان منچاق لر تاقى .

س

سوزى پاكدي يرقيه يدى تونينگيز ،
جوهر جانيم نى آلدى كوزينگيز
اوزينگيزدن بير شيرين سوز ايسته ديم
قره ديم جهان گه آيينه، اوزينگيز .

سوزوان آيتماق مينى ياد يم ده دور ،
نيگه بير ماه پريلر يانيمده دور .
نيچه بير ماه پريلر كيلر - كيتير
كيلمه گنلرنى، داغى جانيمده دور .

سوزوانيم يوق ايكن ساز ايله سم ،
قناتيم يوق ايكن، پرواز ايله سم .
قنى مينينگ يخشى فعل و يمانيم
تانگلر باريب آلد يگه راز ايله سم .

سوزوان آيته - آيته كويدى تيليم ،
سوزوان آيتماق منى جان و دليم .
سوزوان آيثمه سنگ، سن تور جايينگه
دوگاننگ ملامتين آل بوينينگه .

سوزوان آيتر يوره ك نينگ توغرى سى ،
من بوله ي گوزه ل جوان نينگ اوغرى سى .
كيچه پيتى مينينگ ياريم كيلدى ديب
بيلمه سم، قيسى يوره ك دير توغرى سى .

سوزوان سبز ستاريم گه سلام ،
بويى تال كوزى خماريمگه سلام .
بويى تال كوزى خمار ، صاحب جمال
بوينينگه كوز تيگمه سين آلى طومار .

سوزواننى آيته من اوخشه ته من ،
بير چيليم تماكى بيرسنگ چيگه من .
بير چيليم تماكى نى كيفى بار
نيچه بير اوتكن لرنى ياد آيته من .

سوزوان نينگ من آيته من كانى نى ،
مزارى مسگر ، يه سه گن ، جامى نى .
مزارى مسگر ، يه سه گن ، جامى نى
سين بيله سن ، قيمت و ارزانى نى .

سمرقند ساينگه قالدى، له گنديم،

قَیده قالدی مینینگ بویی بلند یم.
کیتسه کیلر مینینگ بویی بلند یم
صدغی سریمه قالسه، له گندیم .

سریغ اریه سمند ات تیشی ایمس،
عاشق لیک هر بیر نامرد، ایشی ایمس.
قول اوزه تنم اوزاق - اوزاق قاچه سن
مینی قولیم یولبرس نینگ تیشی ایمس.

سریق کویک سرونزیم بوی گینم،
قیچقیرسم بلبل اوزین یارگینم.
قیچقیرکنده بلبل اوزیم بیرمه سنگ
تانگ ده اچکن تازه غنچم اوزگیننگ .

سرغه بیب من، سرو درخت نینگ برگی دی،
ایله نیب من قوش پیچاق گلبندی دی.
ایشیته من "کیتکن یارینگ کیلدی" د یب
اچیلیب من، گل لاله، برگی دی .

سَرغه بیب من سرو درخت نینگ برگی دی،
قَیرلیبمن، قوش پیچاق، گلبندی دی.
ایشیتیب من زیبا جانیم کیلدی دیب
اچپله من، باغ گلی نینگ رنگی دی .

سرغه بیب، سریغ سمان بولد یم شوگون،
سنی دیب شو جابلرگه کیلد یم شوگون.
سن منی کیلگه نیم نی خوش کورمه سنگ
اؤل هم خسته اید یم سولد یم شوگون .

سیخی جان تورت بورچی ده تورت دروازه،
اکه جان مزار کیلیدی اوازه.
اکه جان مزار کیلگه نی راست ایکن
تانگی تیل کوچه سیده یورگن ایکن .

سیور یاریم منی حویلیم یولینگیز،
ینه یاریم "تیره مه" ده تویینگیز .
آغه جانیم کیلمه سنگیز کیلمه نگیز
جان گینم کیمدن قالیدی، کونگلینگیز .

سینی اونده مینی بونده یره ندی،
اورته میزده آقر دریا یره ندی .
آقر دریا ایدی کیم آقدی کیندی
بی وفا یار ایکن تشله دی کیندی .

سرغه ریم من سرو درخت نینگ برگی دی،
قه ره بیمن اش پیچاق نینگ د می دی
ایشیتیب من کیتکن آغم کیلدی دیب
اچیلیب من گل لاله برگی دی .

ساجمه ساجیب یول آچد یم کیلمه دینگیز،
پیستاقید ن تون بیچد یم کیمه دینگیز .
پیستاقی نی تونینی قاره کوریب
یقین یولیم نی ینه، بیراق کوریب

ساج و زلفینگ لاله باتسین قیز گینه،

سلسله نگ چککنگگه باتسین قیز گینه
یارینگنی سیویب الکن بوز کویله گی
آلتی بیل صند یق ده یاتسین قیز گینه

سایه قیتدی یورینگ بیز لر، قه یته یلیک،
آغم کیتدی دردین کیم گه آیته یلیک.
آغم کیلسه رومالین، قویب کپتر
رومالین تیزه گه آلیب درد آیته یلیک .

سایه قیتدی منم قیتدیم ایزیدن،
زیبا جان نی کویک - ایستان تیزیدن.
زیبا جان نی کویک - ایستان تیزیدن
قه بیرلیب موچی آلر من، یوزیدن .

سو ایچیده میلد برله بدی، قیز گینه،
یاری اوچون جان اوره دی، قیز گینه.
یاری نینگ آلر خیالی یوق ایدی
اوزیدن جوچی یوباردی قیز گینه .

سو ایچیده سلیمان لر بوی بیرر،
تار او بیده اکه جانیم توی بیرر.
بره کله، اکه جان هم تینگه
قره مه بدی برنج نینگ قیمتنگه .

سو نی قره نگ انیل - چنیل آقه دی،
یارنی قره نگ دریچه دن باقه دی .
بیر باقیب ایکی باقیب، خوش یاقه دی
قه یریلیب قلم قاشی نی، قاقه دی .

سو، تگیده شیلدیرله بدی، قیز گینه،
آغم اوچون جان بیره دی قیز گینه
آغم نینگ آلر خیالی یوق ایدی
اورته گه ساوچی یوباردی قیز گینه.

ش

شیرغان بولی بیتیب دور اورگیله ی،
یولیگه گیاه بیتیب دور اورگیله ی،
آیده - ایلده کیله دیگن سیور یاریم
کیلیشی نی اونیتیب دور اورگیله ی .

شمال تورسه قره زلفینگ قونغیراق،
حسرتینگ ن کویب اولد یم کیل بیراق.
باره ی دیسم دوست و دشمن کوره دی
کورسه کورسین کویب اولسین کیل بیراق .

شمعچیراغ - شمعدن چراغیم منگه باق،
یخشی باردن اوزاق راغیم - منگه باق.
یقین بولیب کویب یانیب یاتگونچه
اوزاق بولیب انتظاریم یخشی راق .

شام بولسه شاه درخت لر توکیلر،
اولیم کیلسه تنده جانیم سوکیلر.
گل خمچه دن اوزگن لر زار بوللریم
ایرته بارسم - تار لحد گه تیقلر .

شاه مردان دن کیله دی بیر نَفَس،
طوطی قوش جولان اوره دی در قَفَس.
طوطی قوش، اوچر کیتر قالر قفس
طوطی قوش نینگ ایگه سی ملا نَفَس .

شاه مردان دن کیله دی تیوه لر،
اوستیده لیلای شیدا - میوه لر.
میوه لر نی خیرات ایتسنگ تیوه لر
خسته کونگلیم شاد ایتسنگ - نی بولر .

شاهی مردان شاخیکه ایلدی تُونیم،
قه بریلیب آله ی د ید یم سیندی قُولیم.
بیر طبیب ایگی طبیب - بیتمس قُولیم
آخیری یار قوینیده بیتگن قُولیم .

شاهی مردان شاخیکه ایلدی تُونیم،
قه بریلیب آله ی د ید یم سیندی قُولیم.
کیچه - کوندوز داننما قیلد یم دعا
سخی جان مراد بیرینگ بیتسین قُولیم .

شام بولدی خان قیزی قیمرله مس،
وقتی نی بیلمه سه قُمری نالیمس
یاشلیگیم ده منی کوید بر گن آنم
درد - حال ایتمس، یوره گیم خالیمس .

شام بولسه شام درخت پیدا بولر،
عاشق لیک ایگی کوزدن پیدا بولر.
عاشق لیک قیله من د یب قیلمه غرور
قییرده کی، مشکل ایشلر پیدا بولر .

شام ده شهزاده د ن کیلدی خیر،
مست اید یم اویقودن اویغندیم سحر.
مست اید یم اویقودن اویغنمس ایدیم
بارگیم جانیمدن کیلدی خیر .

شام بولسه شام اییراغیم بار منی،
شامده گی یاردن سوراغیم بار منی.
باشگنینگ دن آيله نی جانیم یاریم
بیر کوررگه اضطرابم بار منی .

شمع اییراق شبنم چیراغیم یخشی راق،
یامان یاردن اوزاق راغیم یخشی راق.
یاویق بولیب کویبیب - یانیب باتگونچه،
اوزاق بولیب - انتظاریم یخشی راق .

شو کیچه بیر توش کوریب من آنه جان،
قولینگیزده قوش کوریب من آنه جان.
قولینگیزده قوشینگیز فرزند ینگیز
باشینگیز ده تاجینگیز - دولتینگیز .

شو کیچه یارگه باریب توشیلگه نیم،
مینگ تنگه یارغی بیریب قوتیلگه نیم.
مینگ تنگه، هر بیر بوسنگ نینگ صد قه سی
قلباغیم گیر او، بیریب قوتیلگه نیم .

ط

طوطی قوش قوندى دیوار نینگ غاریگه،
کوپ نظر قیلینگ کیشی نینگ یاریگه.
کوپ نظر قیلینگ کیشی نینگ یاریگه
آسیله سن حکومت نینگ دار یگه .

طاقچه ده پیاله قویدیم بیلیمه دی،
بیک اغم گه خط یوباردیم کیلمه دی.
بیک اغم نینگ یوللری پیچک - پیچک
کیلین جانگه یره شر طلا کچک.

ع

عاشق بولدیم ، همسایه نینگ قیزیگه ،
کشته نی ایلنتیره دی ، تیزیگه .
آلیب اوردیم بیلن یوزیگه ،
آنه سی کولیب قره دی قیزیگه .

عاشق بولدیم همسایه نینگ قیزیگه ،
آمه نی آتیپ یوباردیم یوزیگه .
آنه سی کولیب قره دی قیزیگه ،
آته سی اولیم تیله دی اوزیگه .

عشق دل بیلن اشارت قیلدی یار ،
گل سووی بیلن طهارت قیلدی یار .
بیر اشارت قیلدی یار ، آمه نی آل ،
آمه لر کوز اوستیگه ، کوید بر دی ، یار .

غ

غله سالی باویر چاغیم دولیگه،
مهمان بولی آغه جانیم اوییگه.
مهمان بولسم آغه گینم اوییگه
دسته لب رومال توتی گل یوزیگه.

ق

قلدیر غاچ کیلدی قلعه نی آگه نی
عزرائیل کیلدی جانیم نی آگه نی .
عزرائیل آتنگ اولسین آتنگ اولسین
قویمه دینگ آته - انم نی کورگه نی .

قلدیر غاچ قناتی نی قه یر د یلر،
گوشینی استخوان د ن آبیرد یلر.
نیچه بار کوره آلمه گن بنده نی
دوست لریمد ن بیزلرنی آبیرد یلر .

قلدير غاچ قناتيني، قه بر د يلر،
استخواندن گوشتي ني اييرد يلر.
بي وفاد ن بونچه اميد يوق ايدى
آخري پيشاخه ده ساويرد يلر .

قاره زلفينگ حلقه سى بار بير قوچاق،
آنه يورند ن، كيلتيرديم بير پيچاق.
ايكمه گير پاليزدى ايكد يم سيز اوچون
ياريم نينگ قولى ني كيسدى شول پيچاق .

قه ر، قه ره ي، ده ي، قه ره ب تورگن، بنگه ميز،
قه كجك، تره ب تورگن بنگه ميز.
ايم نينگ بلبل آوازين ايشيتيب
قلد ير غاچ ديك، سه يره ب، تورگن بنگه ميز .

قره قوش كيلدى درخت گه قونگه ني،
عزرا نيل كيلدى جانيم ني آلگه ني .
عزرا نيل جان، آق يوزينگ دن آيله ني
بير فصل قوى يارو دوستيم، كورگه ني .

قره او ي نينگ چيزمه لرى چيز يلسين،
اكه جانيم كياو بوليب سوز يلسين.
قه بنانته سى، كياو سرپا كيد ير سين
قه بنانه سى هزار اسپند كويد ير سين .

قبيله د ن تورگن شمال قار كيلتيرر،
كابل جان كيتكن اغم مال كيلتيرر.
كابل گه كيتكن اغم مالينگ قه ني ؟
ساققالينگيز آفه ردى، يارينگ قه ني ؟

قيزگينه قيزيل قياد ن باشله مه،
بير بيگيتتى مالى كوپ د بب خوشله مه
مال د بگن قول چيركيد ي، يوسه كيتر
قيزيل گل ني هر طرفگه تشله مه .

قيزگينه حرصينگنى قويمه تنگه گه،
سرينگنى آيمه ينه، پنگه گه .
دوست بيبليپ سرينگنى آيتسنگ بنگه گه
ينگه ساچر جمله عالم بنده گه .

قيز د يگن قيزيق بولمس مو آنه جان،
رومالي يازيق بولمسو آنه جان.
قيز ديگننى قير يليب بير اوپسه لر
آلتى آى ضيق بولمسو آنه جان

قيزيل بوغداى ديك پيشيب سن قيزگينه،
كونداش اوستيگه توشيب سن قيزگينه.
بير كونداش ايكي كونداش اوتر كيتر
ناقابل يارگه توشيب سن، قيزگينه.

قيزيل گلدن ايدى بيز نينگ شاخه ميز،
گاهى تولدى گاهى تاشدى كاسه ميز.
گاهى توليب گاه تاشسه كاسه ميز
بو گون كونده كيره ك بولدى آته ميز .

قېپ-قېزىل د ىمه قولىنگ گه آلمه من،
قاب-قاره د ىمه كوزىنگ گه سوره من.
ايسته سنگ قولىنگ ده گى يارىنگ اوزىم
ايسته سنگ قولىنگ ده گى تارىنگ اوزىم .

قېزىل گل آچىلىب نشانه بىردى،
سىنى عشقىنگ مېنى دىوانه قىلدى.
سىنى عشقىنگ مېنگگه قه پدىن پاپىشدى
يورە ك بغرىم آلاو آلدى توتشدى .

قرشى دن ابيق آقه دىر، قىز گىنه،
تورنه لر پرىن قاقه دىر قىز گىنه.
بخارا بىگىت لرى پىوسته دىر
استخوا نىنگ نى قاقه دىر قىز گىنه .

قېزىل گل نى سوگه تشله سولمىس،
شو شهرده، بىر مسافر يورىمس.
بو شهرده بىر مسافر يورىسه
قولده رومال، كوزده ياشى، كورىنمس .

قېزىل گل آچىلىدى بىر ريشه دن،
كېلىنگ يار جان، كېته بليك بىر گوشه دن.
قولىنگىزدن كېلمه دى، يار اسره ماق
بىر گپ اوچون قويدى بىنگىز اندىشه دن .

قېزىل گل آچىلىب نشانه، بىر سىن،
الف دىك قامتىنگ جانىم گه اورسىن.
الف دىك قامتىنگ جانىم گه اورسه
سىنى توفقن آننگ بهشت گه بار سىن .

قېزىگىنه تامدن اوزىنى تشله دى ،
قونغىراق زلفىن آرقه گه تشله دى.
او، اوز تاغه وچچە سىنى، خوشله مه ى
قېير ده گى بىگانه نى خوشله دى .

قېزىگىنه قېزىل قىادن، باشله مه ،
مالى كوپ دىب هر بىگىت نى خوشله مه .
مالى كوپ دىب هر بىگىت نى خوشله سنگ
قره زلفىنگ هر طرفگه تشله مه .

قېزىل گل بۇنه ده بولسىن سولمه سىن،
بى سلام اوتگن نىنگ يولى بولمه سىن.
هر كېشى عزت بېلان بىرسه سلام
پىغمبر ياشىن به شه سىن، اولمه سىن .

قېزىگىنه آتىنگ نېمه؟ مولمول باقوت،
مىن سىنگه قلىن بېره ى بوغداى ساتىب.
سىن مېنگگه تاقى تىككىن جره قله تىب
مىن سىنگه كويلك آلى بېره قله تىب .

قېزىگىنه قېزىل نى كىيمه، كىر بولر،
مىن اولسم انم نى قىزى كىم بولر.
مىن اولسم انم نى قىزى - كىلىنى
هفته اولمه ى سىند بېره دى سوزىنى نى .

قیزگینه قیراچگه قویمه، یوزینگ نی.
سوداگرگه کورسنگن سین اوزینگ نی
هر بیگیت نی مالی کوپ دیب کوزله مه،
قیزیل گل نی هر تمان گه تشله مه .

قاشی نی قراسیگه پیوسته من،
من اونی کورسم د یب، هوسده من .
من اونی بیر کورید یب کورلمه د یب
طوطی قوش باله سی دیک قفسده من .

قاشی قرا قییردن کیلد یبگ قاشیم گه ،
قاشیق اورمی ایچمه ی تورگن آشیم گه .
عاشق لیک اصل اول دن بارایکن
توگنمس سودانی سالد یبگ باشیم گه .

قاشی قرا لیغیدن قراریم یوق منی،
یول اوزاق لیکید ن آرامیم یوق منی.
ایشیتیب من یبگی یاریم کیلدی دیب
اولتیریپ تورگنگه حالیم یوق منی .

کیلین جان اوزین بوینگدن ایلنه نه ی ،
تراغیم شیلد یر سسینگدن اورگیله ی.
پیچاغیم تیز تیز باریب کیله ویرسه
قیچی دست توتگن قولینگدن اورگیله ی.

قاقمه چوپ نی سو باسییدی دوگانه،
اق یوزینگ نی حال باسییدی دوگانه.
اوی کویسین بو شیطانلر قولیدن
یارگینگ نی، غم باسییدی دوگانم .

قره ساچلی بازی جانیمگه سلام،
بیداو اتلی بازی بیگم گه، سلام.
بیداو اتلی بازی بیگم گه سلام
خطگه سالیب بویاره ی دعای سلام .

قیقرا د یر ککلیگینگ نینگ کوزلری،
رویه روده اولتیرییدی اوزلری.
بیر گپیم بار یوزمه یوز ایتالمه یمن
عقلی بولسه انگله ب السین، اوزلری .

قاپ-قاره د یمه کوزینگده سورمه من،
قیب-قیزیل د یمه قولینگده ألمه من.
آی چیقسه، عالم نینگ آفتابی من
مجلس ایچره قیزلرنینگ سلطانی من .

قالین توقیب قیریلیدی برماغیم،
چیتمه چیئتیب پوده بولدی تیرناغیم.
یازی جانیم نیرگه کیتدی کیلمه دی
کیلمه سه الله گمانیم کورماغیم .

قالین توقیب اونگ برماغیم قوریدی،
یازی منگه یاشیرین خط یوردی.
اوقیب کورد یم خطلرینی بیرمه پیر
اوقیگونه یوره ک - بغیریم کوگردی .

قاشینگنی قره سیگه چیت دینگ منی،
عاشق لیک سوداسیگه ساتدینگ منی.
عاشق لیک سوداسیگه آلمه دی دیب
تاش پلخمان گه سالیب آتدینگ منی .

قاشینگنی قره سیگه قوندوز بوله ی،
کیچه لر یورالمه سنگ، یولدوز بوله ی.
کیچه نینگ یولدوزیگه یورالمه سنگ
قولیمگه مشعل آلیب کوندوز، بوله ی .

قاشینگ نینگ قرا سیگه پیوسته من،
من سینی آله ی دیب، هوسده من.
من سینی آله یدیب آلامه سم
طوطی قوش باله سیده ی، قفسده من .

قاشینگیزی قره سی، یوسه کیتمس ،
سیز نینگ ده ی، تازه گل، باغرده بیتمس.
سیز نینگ ده ی، تازه گل باغرده، بیتمس
سوره ب بارسم باغبانگیز، ساتمس .

قولیم ده گی اوزیگیم بیلرزیگیم ،
چاشگاه بولگه کیتگن نازلیگیم
مین ساغین سم قیزیل یوزیم سرغه یر
سن ساغین سنگ خط یوبارگین نازگیم .

قوی کیله دی قوزی چه سی ایزیده،
تترو کویک تاغه جانیم تنی ده
مین ایله نی قیزی بیلن اوغلیدن
عمه دیب کیلسه، اوپی یوزیدن .

قولیمده کی اوزیگیم بیلک اوزیگیم ،
هفته لیک بول گه کیتیدی بالغیریم.
اولتیرگن کتته - کیچیک قول کوته رینگ
ساغ باریب سلامت کیلسین بالغیریم .

قولیمده کی اوزیگیم بیتر منگه،
دوست دن هم دشمن سوزی اوتر منگه.
ساغ بولینگ آمان بولینگ ای دوستلریم
هر بیرده آوازه نگیز، بیتر منگه .

قولیم ده باردیر گلیم قیزد یککینه،
زیبا جان چیککه لری گل د یک کینه.
چیککه سیدن موچچی لرینی آلم
شول زمان آجیله دی گل د یک کینه .

قولیم ده بار بیر رومالی اوچقونی،
مین بونی قنداق تیکه ی، قیش کونی.
مین اونی شونده ی تیکه ی، اندازه گه
آغه جان باغله ب چیقردروازه گه .

قولیمده گی رومالیم دیر اوچقونی،
اویچگه، چیبیریب بیردیم مُشکی نی.
مُشکی نی شونده ی تیکه ی، اندازه گه
آغه جان باغله ب چیقردروازه گه .

ك

كچكینه چرباغ اچیده آوچه ،
قیچقیره من تا آوزیم باریچه .
قیچقیرسم ، تا آوزیم باریچه ،
کابل جانده بابر جان مکتب بچه .

كچكینه چرباغ اچیده آچلبیدی نو بهار ،
مین باریمنی بیتیریب من ، مشک عنبر تونی بار .
اوستیده قاسیمی کویک ، یقه سیده چاکی بار ،
راست یوزیده پشه خورده ، چپ یوزیده خالی بار .

کوکه ریب کورینه دی کوک نی باشی ،
قه بیرلیب کورینه دی یارنی قاشی .
اون ده می اونبیرده می ، اونی باشی ،
گوهر قیمت بهاء هر بیر قاشی .

کرکیدن تویمگه آرتدیم قیرق قران ،
بیر یار اوچون بولبیدی رنگیم خزان .
باتبیدیم سحر چاغی بار قونینده ،
اوی کویسین بیر مُلا آبتدی اذان .

کچکینه اریقچه دن تاییب توشدیم ،
قولیمده طلا قیچی بخل پچدیم .
بخل بیچگن قولیم نینگ بندى بشقه ،
آغه کینم آتینی تایی ، قشفه .

کیاو تونینگ باغلی سچاق - سچاق ،
مینینگ باریم قولیده طلا پچاق .
طلا بیچاق گلبندی عقیق میدی ؟
گوزه ل باریم بوره گی تقیق میدی .

کاشکی من قره چیبین بولسم ایدی ،
قه برلیب قباغینگه قونسم ایدی ،
شونچه که رومال آلیب کیش - کیشله سه ،
اولد یریب دیداریدن تویمسم ایدی .

کاشکی اویم بیرکه ده بولسه ایدی ،
همه اویدن اورته ده بولسه ایدی .
اولتیرسم گل زیبا بیلن تیز مه - تیز ،
دوست کولیب ، دشمن ، ادا بولسه ایدی .

کوز باشیم کوآر بولبیدی ، بازی جان ،
رومالیم هوللر بولبیدی ، بازی جان .
بو رومالنی بازی آلیب بیغله سه ،
بو رومال میندین نشانه ، باغله سه .

کوککینه کپتر بوله یلیک بیز ایکاو ،
هواگه پرواز قیله یلیک بیز ایکاو .
ایکی دریا بیر قوشیلیب کیلگنده ،
درباگه کوپریک بوله یلیک بیز ایکاو .

کوک کینه کپتر بولیب اوچه ی یاریم ،

آق بيله گينگيزگه باريب قونه ی ياريم .
آق بيله کنی کوته ريب خط يازسنگيز ،
صد قه بی يازگن خطينگيز بوله ی ياريم .

کوککينه کپتر کوزینی سوزه دی ،
مینینگ یاریم میندن کونگل اوزه دی .
یارگینم هرگیز کونگل اوزمس ایدی ،
آلدیده گی سیور یاری بوزه دی .

کوکه ريب کورینه دی میسه لر ،
بیزنی ایلنپ یار قاشیگه قویسه لر .
کیم نینگ اوغلی ، کیم نینگ قیزی ، د پسه لر ،
عمه وچه ، تاغه وچه "بچه" دیسه لر .

کوچه دن اوترايد يم ، حور اوچره دی ،
سورمه کویلك بپر پریراد اوچره دی .
یوره گیمده کهنه درد يم بار ایدی ،
هم سببکار ، هم طبیبکار اوچره دی .

کوچه دن اوتگن بیگیت ، قه پتگن بیگیت ،
خدانینگ رحمتیگه باتگن بیگیت .
قدمی نینگ قویگه نی علم و هنر ،
بخشیلرنی یاد بینی ، ایتگن بیگیت .

کوچه دن اوتیب باره دی اله چه تونلیککینم ،
قه یریلیب بپر باقمه دی قرچیغی بولییککینم .
قرچیغی بولییککینمگه کیم بیربیدی خام شراب ،
کوزلری اوتده ی یانه دی - قیلدی - بغریمنی کباب .

کوچه دن اوتیب باره دی بپر گینم ،
کفتیده میلنیغی بار میرگن گینم .
ایاغیده ایتیگی بار ، قونچی بار
قولیده کتابی بار ، ملا گینم .

کوچه دن اوتیب باره دی بای قیزی ،
ایته گی چیم کشته دن ، آیده ی یوزی .
مین سیگه قلین بیره ی ، قویدن قوزی ،
سین میگه قلاپاق تیککین تاوویق کوزی .

کوچه دن اوتیب باره دی اوچ کیشی ،
دومبیره چپرتر ایکن ، اورتنچیسی ،
دومبیره چپرترگن قولینگ ، نالیشده د یر ،
سیوشنگلر همه سی بهشته د یر .

کوچه دن اوتیب باره دی اوچ کیشی ،
کیسه سیدن توکیله دی کیشمیشی
کیشمیشیدن ایگیلیب آله ی د ید يم ،
قلاغیدن بورک اوره دی مشکسی .

کوچه دن اوتیب باره دی اوچ کیشی ،
کیسه سیدن توکیله دی کیشمیشی
کیشمیشیدن تیرگیله ب آله ی دیدیم ،
اول مینی یاریم ایکن ، اورتنچیسی .

کوچه دن اوتر اید يم چارله دی قیز ،

چرخینی تنابگیه باغله دی قیز .
شونجه که جیگیلله دیم قویمه دی قیز ،
آخری نالیشیمگه بیغله دی قیز .

کوچه دن اوتنه ی دیدیم کییک اوچون ،
ایکی قیز اوریشه دی ، اییک اوچون .
ای ، قیزلر اوریشمنگلر ، اییک اوچون ،
عطارلر جان بیره دی سیزلر اوچون .

کوچه دن اوتر ایدیم ، آت اوچره دی ،
آت اوستیده بیر پریزاد اوچره دی .
یوره گیمده بار ایدی ، کهنه دردیم ،
هم طبیب و هم سببکار اوچره دی.

کوچه دن اوتر ایدیم ، تاپدیم قوریت ،
کیتیمدن هه یقیره دی: "چه ینه مه ی بوت"
چینه سم ، چینه مه سم شیرین قوریت ،
اوشه اوتگن کونلریم ، بولدی اونیت .

کوچه دن اوتر ایدیم ، بیر باقمه دی ،
تونینی کیفیت ن آلیب باقمه دی .
تونینی کیفیت ن آلسه خالی بار ،
اویگه بارسه ، قرچیغه بده ی باری بار .

گ

گل لاله آچیلیدی رنگ-برنگ،
آغه گینم اورته بویلی سبزه رنگ.
آغه گینم نیمه کیسه یره شر ،
سبزه رنگگه یره شه دی رنگ-برنگ.

گل لاله قانگه اوخشیدی آنه جان ،
چنغه راق بوستانگه اوخشیدی آنه جان،
چنغه راق زلفی پیشیلدی آنه جان ،
یوره گیم قینه ب تیشیلدی آنه جان.

گل مینن بلبل مناسب اولتیرر،
گل شاخه سین بلبل باسیب اولتیرر.
گل ایته دی: سیره، بلبلیم، سیره ،
سیره سم ، عاشق اوزینی اولد یرر.

ل

لیلا جان تند برگه قره ب نان یاپر ،
پاشنه بلند کاوشیدن سو آقر .
پاشنه بلند کاوشیم قیلدیک گینه ،
لیلا جان یاری بیلن بیردک گینه.

لاچینی یه - لاچینی یه - لاچینی ،
کوک تیره ک تگیده اوردیم ساچینی ،
بیر خیال قیلدیم که آلیب قاچ اونی ،
اوستیدن لعل و جواهر ساچ اونی .

م

میمنه کوچه سی تارد یب ، بیغله یمن ،
بوییمگه مناسب یار د یب بیغله یمن .
بوییمگه مناسب یارنی بیرمه سنگ ،
امانت جانیمنی آل دیب بیغله یمن .

مین باره من ، بیوفانی کورگه لی ،
درد حالیم رومالیمگه تویگه لی .
بیوفا، رومالینگ آلگین ، مین کوره ی ،
درد حالیم رومالینگگه تویگه لی .

مین زیبامگه ، تختِ روان یوباره ی ،
خط بیتیب نامینی پنهان یوباره ی .
تولمه گن توقیز شیشه نی ، تولد یریب ،
زیبا جان ، درد ینگگه ، درمان یوباره ی .

میننی آتیم یازی د یگن بای بولر ،
بولگن بورتیم گؤلّم قوتن سای بولر .
ای بولوت ایلنمه گین یار اوستیگه
نونهالیم موزه "ایتیک" لری لای بولر .

مینینگ یاریم پسته مغز دانه سی ،
بیتتی پیردن تیله ب الگن آنه سی .
یخشی کون نینگ هواسی ، ترانه سی ،
قیزیل گل ده ی اوی ساله دی ، آنه سی .

مینینگ یاریم آت مینه دی ، تویی چاغ ،
آتینی بوینیده تقر کوز مونچاغ .
آتینی بوینیکه تاقسه کوز مونچاغ
باله جانتی آنه سی گه ، اوبینچاغ .

مینینگ آغم میسه نی باسیب اولتیرر ،
بوینیکه قلمپیر آسیب اولتیرر .
بوینیده گی قلمپیری مینیکی ،
لبیده گی جوره خالی سینیکی .

مین اولسم اولیگیمگه کیملر کیره ک ،
باله م د یب بیغله ماقفه اتم کیره ک .
باش اوستیمگه مهربان تاغم کیره ک ،
واویلا کوترماققه اتم کیره ک .

مین کوید یم ، مینگه هیچکیم کویمه دی ،
کویگن جانیم کوییب ادا بولمه دی .
کویگن جانیم کوییب ادا بولمه سه ،
باشیم یاستیق ، کوکسیم کورپه بولمه دی .

مین کیچکینه تاملردن طباق آله ی ،
اوزیم تینگی قیزلردن سباق آله ی .
اوزیم تینگی قیزلرنینگ پُخته سمین ،
سیور یاریم آتی نینگ نُخته سی مین .

مین تاغمگه تختِ روان توزه ته ی ،
خط بیتیب قلمده سوزوان اوزه ته ی .

مسافر یورگن آه تاغه جانیم ،
یککه دیب یالغیزگه ، همراه اوزه ته ی .

مُلاجان مُلا باشینگنن آيله نه ی ،
اوسمه قویگن دال قاشینگنن آيله نه ی .
اوسمه قویگن دال قاشینگنن ، یوسه کیتر ،
لب عقیق مرجان تیشینگنن آيله نه ی .

مونداعم موند یلاوچی موز بوله می ،
مونداعم دینگیلوچی قیز بوله می .
هه لی باره ی آته سینی قاشیگه ،
نیچه بیر سوزلرنی آیته ی یازیگه .

ن

نی عجب د یر آسمانی بی ستون ،
بو د نیا ده بارمیکن بغری بوتون .
بو د نیا ده بار بولسه بغری بوتون ،
قاغذ د ن اوتین قیله ی گل دن توتون .

ه

همسایه کوچیگی ده بیدی قاپه دی ،
یه شیریب قویکنلر یمنی تاپه دی .
آت کیننگ دن اورگیله ی ، آغه جانیم
سیور یارینگ مینگه تُهمت تاقه دی .

هواده شرشر ، باران یاغه دی ،
زیبا جان چادر ده اینک ساغه دی .
زیبا جان نی کوزلری قاپ قاره د یر
بازی جان نی بوره گی صد پاره د یر .

ی

یا ور چاغ تارتی دیدم ، تارتالمه دیم ،
قرنیم نینگ آچلیگیدن ، یاتالمه دیم .
بو سینینگ ظالم آتنگ نینگ جوریدن ،
چیقه ریب اوچ تنگه گه ، ساتالمه دیم .

بازیده بیر آتی بار جیره ن قشقه ،
اوستیده طلا ایگر بندی بشقه .
بیر سلام ، ایگی سلام قرینداشگه ،
مسافریک توشییدی ، عزیز باشگه .

بازی جان یاز ایله دی ، باز ایله دی .
تاققه چیقیب حقه فریاد ایله دی .
قولاق سالدی ، یار آوازی کیلمه دی ،
پیچاق آلیب سینه سین چاک ایله دی .

بازی جان یاققن یارینگ کیلد با ،

غمگه تولگن ، غمگسارینگ کيلد يا .
غمگه تولگن ، غمگسارینگ زيبا جان ،
زيبا جان ديب سيور يارينگ کيلد يا .

يازى جانم كوچه ده او ينر آشيق ،
قلايغىنى دال قوييب ايتير قوشيق ،
قلايغىنى دال قوييب ايتسه قوشيق ،
شير غان نينگ قيزلرى اونگه عاشق .

يازى جان رومال يوباردى قوش گلى ،
من اونى قنداغ تيگه ي بو قيش كوني ؟
هر قنداغ بولسه ، تيگه ي ، بو يازى گه ،
يازى جان باغله ب چيقسين ايازگه .

يازى جان مين سينينگ خاله نگ بوله ي ،
سحر چاغى اچيلگن لاله نگ بوله ي .
سحر توريب سين مينى خاله د يسنگ ،
صدقهء خاله ديگن تيلينگ بوله ي .

يازى جان آتدى پلحمان تاشينى ،
پاليز ايكدى ، سرچشمه نى باشينى .
زيبا جان كيريب اوزر بير جفت قاوون ،
كيم گه كيره ك بولسه آلسين لاشينى .

يازى جان اچگيل يره نكنى ، من كوره ي ،
چولده يوريب طبيب لردن مين سوره ي .
طبيب ايتسه ، يوره ك قانى دارى د ير ،
خنجر آليب بول يوره گيم نى ياره ي .

يارگينم ياريم د يمه دى ، نى قيله ي ،
قول اچديم تنگه تيله دى ، نى قيله ي .
بير تنگه ، ايگى تنگه ، د ير صدقه سى ،
روماليم اويده قاليبدى نى قيله ي .

يارگينم ، يار ايله دى ، باز ايله دى ،
كوك رومال آلدى ، كوزينى باغله دى .
كوك رومال آليب كوزينى باغله سه ،
مينى ايلتيب ، غمخانه گه تشله دى .

يارگينم ياريم ديمه دى ، اوله من ،
آلتى آى ياتگن كسل ديك بوله من .
آلتى آى ياتگن كسل تيرلر تورر ،
زرداليم نينگ رنگى د يك سرغه ريم من .

يارگينم مزار جانگه بارد يميكن ،
جاينى شمالگاه دن سالد يميكن .
جاينى شمالگاه دن سالسسه ياريم ،
يككه ياتيب اويقوسى كيلد يميكن .

يارگينم رومال يوباردى آسمانى ،
اوپيگه توگيب يوباردى اوسمه نى ،
اوسمه سى خراب ايكن ، هيچ توتمه دى ،
وعده سى يلغان ايكن ، بير كيلمه دى .

يارگينم حويلى ساليبدى پست گينه ،

ایچیگه گل ایکییدی یكد ست گینه .
گل تیره ی لیک ، گل تیکانی بولمه سین ،
یار توته یلیک ، طلبگاری بولمه سین .

یار دیدیم ، یار ادا قیلدی منی ،
عقیق ایدیم کهربا قیلدی ، منی .
آته - آنه قولیده ، بیر گل ایدیم ،
بیرگه تشله ب کمبها ، قیلدی منی .

یار دیدیم ، یار ادا قیلدی منی ،
عقیق ایدیم کهربا قیلدی ، منی .
قطیده گی عطاری ایلیک ، ایدیم ،
بیرگه تشله ب کم بهاء ، قیلدی منی .

یار دیمنگلر یار ادا قیلگن منی ،
عقل و هوشیمدن جدا قیلگن منی .
عقل هوشیمنی او بیردن آلیب ،
ساغ ایدیم دیوانه قیلگن منی .

یار - یار ، یار مکارینگ بوله ی ،
یار جانیم ، برگ شفتالینگ بوله ی .
کیچه لر قوینینگ تولیب یارینگ بوله ی ،
کوندوزی عاشق زارینگ بوله ی .

یاریم کیلدی فاش و قباغینی بیغیب ،
بیلیگه طلا قمچینی ، قیسئیریب .
اولدن کویگن باشیم آز می ، منی ،
اولتیریدی دروازه ده ، فیچقیریب .

یاریمگه رومال یوباردی - باغله سین ،
اوچیده گی خط نی کوریب ، بیغله سین .
اوچیده گی خط نی کوریب ، بیغله سه ،
مین بار گونچه ، یوزی خاطر سقله سین .

یا خدا یا مین نیچون دیوانه من ،
تند بری قیزغین گه توشمه ی یانه من .
بو دنیا ده بار ایدی ایگی دوستیم ،
بیرین کورسم ، بیرین کورمه ی اوله من .

یا خدا یا بو آسمان بی ستون ،
بو دنیا ده بارمیکن بغری بوتون ؟
بو دنیا ده بار بولسه بغری بوتون ،
کاغذ دن اوچاق قیله ی گلدن اوتین .

یارگینم چوب ارغیمچاق اوچه دی ،
قولیده چینی کاسه چای ایچه دی .
چینی نادانگه بیرمنگ سیند برر ،
جیین گینم فچان کونگل تیند برر .

یوللرده چوچی مامه ، بوی بیره دی ،
آغه جانیم او غلیگه توی بیره دی .
یوز آفرین اغم نینگ همتیکه ،
قره میدی برنج نینگ قیمتیگه .

یوللرده چوچی مامه نی سایه سی ،

نار تو غیبی ، آغه جانیم اروانه سی .
نار میدی نارچه میدی ، اروانه سی ،
طلادن بولگن میدی دروازه سی .

بیغله ب - بیغله ب رومالیمنی هول ایتدی ،
قبیله دن تورگن شمالگه قوربندی .
قبیله دن تورگن شمال چنگ و غبار ،
نی گناهیم بار ایدی پرورد گار .

یوگوریب چیقده یم اریق نینگ باشیگه،
ایککی قیز اوسمه قویه دی قاشیگه.
آنه سی کولیب قره دی قیزیگه
آنه سی اولیم تپله دی باشیگه .

یوگوریب چیقده یم اریق نینگ راشیگه
ایاغیم، قه یریلدی، ققماق قاشیگه.
اولیم کیلدی یازی نینگ گل باشیگه
آتینی سوغاره دی کوز باشیگه .

یوزگیننگ خالدار ایکن دور بیلمه دیم،
باشقه نی کوردیم - کوزیم گه ایلمه دیم.
شونچه قیلد یم تال درختنی پرورش
سایه سی بار میوه سینی کورمه دیم .

پوره گیم تاییب تیشیلدی آنه جان،
قنغیراق زلفیم بیشیلدی آنه جان.
بی وفانینگ جوری گه کویدی پوره ک
نالہ میز کونک که قوشیلدی آنه جان .

یورینگ ینگه، بیلہ، آت نی چاپه یلیک،
آت نی چاپیب یازی جان نی تاپه یلیک.
یازی جانیم بوییر لرده بولمه سه
چولگه چیقیب یازی جان نی تاپه یلیک.

یورینگ قیزلر باره یلیک اولیاگه،
باشیمیزنی اوره یلیک زنجیرگا ه گه.
ایزیمیزدن خضر آته چیقسه لر
سلام بیرسک شاه خوبان د یسه لر .

یوریب - یوریب مینگه کروان بولمه دی،
تاشقرغان شهریگه مهمان بولمه دی .
آق سوتینی ایه مه ی بیرگن آنم
بیر زمان د رد یمگه درمان بولمه دی .

یوقاری بارسیم بوویم نینگ باغی بار،
قه یگه بارسیم، شو، اولیم نینگ داغی بار.
آه اولیم! قه یگه باره سن بوزگه نی
گل نی قوییب مۇغچه سینی اوزگه نی .

یوقاریدن کیله دی یارنی اوزی،
بیته گی چوم کشته لیک ای دیک یوزی.
آنتگه سنه ب بیرسم بیر مینگ قوزی
خداییم سینی قیلیمس مینگه راضی.

یوقاریدن کیله من سیز بیلمه پسیر،

چاد یریم کیر بولیدی سیز یومه یسیز .
چاد یریمنی کیرینی یامغیر یوسین
یوراگیم نی دردی نی خدا بیلسین .

یوقارید ن کیله من کییک اوچون،
ایگی قیز اوریشه دی اییک اوچون.
یا قیزلر اوریش منگلر اییک اوچون
بیگیئرلر خذ مت قیلر، سیزلر اوچون .

یوقارید ن کیله من آتیم تورسون،
مس توافقه سو سالی تینیب تورسین.
زرگرگه یوبارگند بم طلا حلقه
ایچیگه مس قوشیدی قولی سینسین .

یوقارید ن کیله دی، آت اوینه تیپ،
قُلفی تون کیید بم مین بیل باغله تیپ.
ینگه لر آتش پیشیرینگ هول و قنتیق
ایچمه گنگه ایچیره ی دردیم آیتیب.

یوقاریدن کیله من : اوقیی - اوقیی ،
قیرمیزی هیکل باغی توقیی - توقیی .
قیرمیزی هیکل باغی بیللر باغی ،
یوزینگه گلر سییه ی، قالسین داغی .

یورچاقنی تارته من کانی بیلن ،
بیر تاواق شوروا، کیلتیر نانی بیلن .
بیر تاواق شوروا گینگه تویمه دیم
اوستیگه قتله مه، قوی، دانی بیلن .

یاورچاق اوزی یخشی گردی یامان،
هر بیرده عاشق بولسه دردی یامان .
عاشق بولسه معشوق بارر قاشیگه،
رومالی تولدی کوزیم نینگ پاشیگه .

ینگه جان، ینگه جمالینگنی کوره ی ،
آغم گه تیکنن رومالینگ نی کوره ی .
آغم گه تیکنن رومالینگ بولمه سه
بوغچه آچینگ زیب سازینگ نی کوره ی .

ینگه جان، ینگه جمالینگنی کوره ی ،
آغم گه تیکنن رومالینگ نی کوره ی .
آغم گه تیکنن رومالینگ بولمه سه
بوغچه آچسنگ ساز تارینگنی کوره ی .

شاه مردانقل اوغلی فیض الله ایماق 1324 هجری ییل ده افغانستان نینگ جوزجان ولایتی گه قره شلی اندخوی شهری ، باغوبستان قیشلاغیده محنت کش عایله سیده تولد تاپدی. ملتی اوزبیک. اندخوی شهریده گی قورغان ناملی باشلنغیچ مکتب نی توگه تیب، کابل ده گی ابن سینا و دار المعلمین ده تحصیل آلدی. بیر ییل نادریه لیسه بی ده اوقوتوچیلیک قیلیب، کابل دار الفنونی نینگ تیل و ادبیات فاکولته سبگه اوقیشگه کیردی.

1350 هجری.شمسی ییلی مذکور فاکولته نینگ ژورنالیزم بولیمنی توگه تیب، افغانستان رادیوسی ترکیبی ده گی اوزبیک، ترکمن، بلوچ، پشه یی و نورستانی پروگراملری مدیری وظیفه سی ده ایشله دی. 1353 هجری. شمسی ییلی ملی پروگراملر یاپیلیشی نتیجه سیده افغانستان رادیوسی نینگ تربیوی ایشیتتیریش لری بویچه مدیری صفتیده ایشله ی باشله دی. بیر نیچه ییللردن سونگ "برادر ملنر" پروگرامی تیکلنگدن کیین، ینه اوز ساحه سیده ایشینی دوام ایتتیردی. قطار ییللر پروگراملرنی اوزی تیارله ب نطق لیک قیلدی. رادیوه ایش فعالیتی نی کوزه نغن رهبریت اونی باش مدیر ایتیب تعیینله دی. ایش فعالیتی نی پروگراملرنینگ رنگ - برنگ لیگی گه کتته اهمیت بیردی. قریب مینگ گه یقین قوشیقلرنی، جمله دن فولکلور ژانریده گی قوشیقلرنی، اوزبیک خواننده لرنی رادیوگه جلب ایتیب، فیته گه توشیردی و بو قوشیقلر حاضر ده افغانستان رادیو سی نینگ موسیقه آرشیفی ده سقلنماقده. 1351 ییل ده افغانستان اطلاعات و کلتور وزیرلیگی تامانیدن پروگرام لرنینگ یوقاری سیویه لیگی اوچون فخری یارلیق و پول مکافاتلری بیلن تقدیرلندی. او افغانستان رادیوسی اوزبیک پروگراملری نینگ ایلك قلدیر غاچ نطقلردن بریدیر. قطار علمی و تحقیقی مقاله لری مطبوعاتده نشر قیلنماقده. جمله دن اونینگ مقاله لری قویده گی جریده لر و مجله لره باسلیب چیققن:

"ادب مجله سی"، "انیس"، "ژوندون"، "عرفان"، "پیمان"، "آواز"، "ملیتهای برادر" و ولایت لر جریده لریده - باسلیب چیققن. فیض الله ایماق کوپراق اوزبیک تیلی و فولکلوری رواجیگه حصه قوشگن وطنداشلیرمیزدن حسابله نه دی. اونینگ 30 گه یقین دری و اوزبیک تیللریده گی شعرلری افغانستان و اوزبیکستان مطبوعاتیده چاپ بولگن.

1359 هجری. شمسی ییل، 20 ییل مابینی ده افغانستانلیک اوزبیکلر آره سیدن توپله گن فولکلور نمونه لری "خلق دردانه لری" نامله نیشی آستیده، اطلاعات و کلتور وزیرلیگی تامانیدن کابل ده دری ترجمه سی بیلن باسلیب چیقدی. بو اثرده افغانستان اوزبیک خلقی نینگ آغزه کی ایجادی نمونه لری، قوشیقلر، ایرنکلر، مقاللر (ضرب المثللر)، باله لر سرودلری، تاپشماقلر، داستانلر جمعلنگن. مذکور اثر چاپ بولمسدن آلدین یعنی 1355 هجری.شمسی ییل ده "خوشحال خان ختک" نامیده گی عالی مکافات گه سزاوار بولدی. داکتر فیض الله ایماق نینگ نشرگه تیارله گن اثرلری روبخطی:

- 1 - اوزبیکچه، دری - پشتو کیچیک قاموس".
 - 2 - افغانستان لیک اوزبیک شاعرلری نینگ ترجمه ء حالی و اولرنینگ خلاقی ایجادی نمونه لری.
 - 3 - افغانستان اوزبیکلری نینگ رسم رسوملری.
 - 4 - افغنستان اوزبیک خلق قوشیقلری (نوکلور لیک علمی رسله سی).
 - 5 - "خلق دردانه لری" 3 جلدی. (گور اوغلی داستانی).
- فیض الله ایماق افغانستان رادیوسی ملی پروگراملر باش مدیر لوازیمیده ایشله ب یورگن پیتلریده (1361 ییلی) تاشکندگه اسپیرانتوره گه اوقیشگه یوباریلیدی. او پروفیسر محمد نادرخان سعیدووف رهبرلیگی ده میرزا اولغیبک نامیده گی دار الفنون قاشیده "افغانستان اوزبیکلری خلق قوشیقلری" ناملی علمی رساله نی حمایه قیلدی و داکتر لیک علمی عنوان گه سزاوار بولدی. محترم فیض الله ایماق تاشکند ده استقامت قیلگن پینده قویده گی ایشلرنی بجردی:
- 1 - اوچ ییل رادوگه (کمه لک) نشریاتیده ترجمانلیک وظیفه سیده ایشله ب، ایکی کتته داستانلر کتابینی اوزبیک تیلیدن دری تیلی گه ترجمه قیلدی.
 - 2 - "خلق دردانه لری" کتابیگه قوشیمچه لر کیریتیب، غفور غلام نامیده گی "ادبیات و صنعت" نشریاتیده کربل خطی ده 10 مینگ نسخه ده باسلیب چیقردی.
 - 3 - تاشکند دولت شرق شناس لیک انستیتوتی ده دری تیلیدن سباق بیردی.
 - 4 - کوپ گینه مقاله لری اوزبیک مطبوعاتیده چاپ ایتیلگن. 1989 ییلی "گلستان" مجله سی اداره سی تامانیدن "فخری یارلیک" بیلن مکافاتلندی. مذکور آینامه ده اونینگ بیر قطار مقاله لری باسلیب چیققن.
 - 5 - تاشکند ده چیت ایل لیک وطنداشلیر اوچون چیقه دیگن "آیدین" جریده سیده محرر بولیب ایشله دی.
 - 6 - "اوزبیک فلم" ده 20 ته حجتلی و بدیعی فلملرنی دری و اوزبیک تیلی ده گی دوبلاژگه اشتراک ایتگن.
- داکتر فیض الله ایماق 1991 ییل دن بویان افغانستانده گی ناتینج وضعیت طفیلی اوزبیکستانگه کیلیب، تاشکند رادیوسی نینگ افغانستان اوچون ایشیتتیریشلر بولیمی ده حاضرگه قدر دری تیلی ده نطق بولیب ایشله ب کیلماقده. ایماق دری و اوزبیک شاعرلری نینگ شعرلرینی جوده مهارت بیلن دیکلمه قیله دی.
- او 1377 هجری.شمسی ییلدن باشله ب تاشکند ده گی افغانستان ایلچی خانه سیده مدنیت ایش لری مسؤولی صفتیده هم ایشله ب کیلماقده. عین حالده امریکا قوشمه ایالتلری ده تشکیل ایتیلگن "افغان هنرمندلری اویوشمه سی" تامانیدن مرکزی آسیا بویله ب افغان هنرمندلری رئیس صفتیده تعیین لندی.
- او عایله لی، ایکی اوغیل، ایکی قیز نینگ آته سی.

سوزوان

SAVZIVON

"YOZI va ZEBO"
dostonidan qo'shiq namunalari

(Afg'oniston O'zbeklarining badiiy og'zaki ijodidan)

Yozib oluvchi va nashrga tayyorlovchi

Dr. FAYZULLA AYMOQ

Nashr homiysi:

ABDUJALIL RASHIDZODA

Toshkent – O'zbekiston – 2003 y.

Bosishga ruxsat etildi 9.06.2003 y. Bichimi 60'84 1/16. Hajmi 7,25 bosma taboq. Adadi 1000 nusxa. Buyurtma . O'zbekiston Milliy Universitetining Jurnalistika fakulteti bosmaxonasida bosildi.

Bahosi kelishilgan narxda.

© «ZAR QALAM» nashriyoti.

<http://gunturk.tk/>